

TE DEN
TRIBUNE

OD 13. DO 20. APRILA

RAZSTAVA ŠTUDENTSKESKEGA TISKA • RAZSTAVA DEL ŠTUDENTOV LIKOVNIH AKADEMIJ STRASBOURGA IN LJUBLJANE • PREDVAJANJE FRANCOŠKIH FILMOV • VEČER FRANCOŠKIH ŠANSONOV • PREDSTAVA AKADEMIJE ZA IGRALSKO UMETNOST • PREDSTAVA BEOGRAJSKEGA AKADEMSKEGA GLEDALIŠČA »BRANKO KRSMANOVIC« • NASTOPI FOLKLORNE SKUPINE, APZ, APO • ŠPORTNE PRIREDITVE • LIT. VEČER • PODROBEN PROGRAM BERITE V PRIHODNJI ŠTEV. TRIBUNE

Teden sodelovanja
študentov
Strasbourg - Ljubljana

tribuna

LIST ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

LETO VII

LJUBLJANA, 14. MARCA 1957

ŠTEV. 5

PLENUM CO ZŠJ

Ze meduniverzitetna konferenca na Bledu in III. kongres ZŠJ sta sprožila vprašanje splošne marksistične izobrazbe študentov in uvedbe nekega splošno-teoretičnega predmeta, ki naj bi prevzel to nalogo. Zato si je plenum zadal nalogo, da vse te probleme čim natančneje prouči.

Potrebe po takem predmetu ni treba več posebej utemeljevati. Ko je bil pred leti ukinjen predmet »Marksizem - leninizem«, si je univerza nadela nalogo, da študentom potrebnega osnovnega marksističnega izobrazbo kar ob študiju posameznih strok. Toda univerzi to ni uspelo. Zveza komunistov in ZŠJ vedno bolj sistematično skrbita za vzgojo študentov, vendar se je pokazalo, da delo teh dveh organizacij ne more zajeti vseh študentov v dovoljni meri.

MARKSISTIČNA VZGOJA NE SME BITI IMPROVIZACIJA

Plenum se je zavedal, da lahko dajo temu predmetu njegovo dokončno podobo le strokovnjaki, vendar je na podlagi predlogov posameznih univerzitetnih odborov razpravljati tudi o tem. Posamezni predlogi so se v marsičem razlikovali.

Plenum je bil mnenja, da pri sestavljanju programa tega predmeta ne smemo iti v skrajnosti: preveč filozofskega dogmatizma ali pa preveč praktičistične navezanosti na stroko. Ker je potrebna neka diferenciacija med posameznimi fakultetami, naj bi se določile tri skupine: v prvi naj bi bil pravna in ekonomska fakulteta, v drugi takoleimnovana pedagoška: filozofska in prirodoslovno - matematična, VPS, akademije in šola za telesno vzgojo, kjer bi bila predavanja posvečena predvsem družbenim problemom in oblikam družbene zavesti, tretjo skupino bi pa tvorile tehniške in agronomske, gozdarske in veterinarske fakultete.

Tudi čas strajanja naj bo prilagojen konkretnim potrebam: 2 do 4 semestre po 2 uri in to ob začetku študija. Predmet naj bo brezpogojno obvezen in v izpitu. Pri izbiri predavateljskega kadra pa moramo zelo paziti, da bi predmet ne bil že ob začetku ob ves negled. Naloga ZŠJ so pri splošni marksistični vzgoji študentov še vedno velike, posebno še na listih fakultetah, kjer še ne bo možnosti, da bi se tak predmet takoj uvedel.

BOMO IMELI OBVEZNO TELESNO VZGOJO?

V neki meri je s problemom marksistične vzgoje povezan tudi problem telesne vzgoje študentov. Ta se sedaj opravlja po raznih študentskih športnih društvih. Toda s športom se ukvarja le okoli 16.000 študentov, torej le 19%. Težiti je treba k množičnosti. Toda vsak nadaljnji razvoj in napredek študentskega športa ovirajo materialni pogoji. Študentje nimajo svojih športnih naprav. Finančna sredstva so minimalna: 13.530 študentov športnikov (brez zagrebške »Mladosti« in »Olympije«, ki sta nekoliko na boljšem) ima na leto na razpolago 4.550.000 din, torej 336 din na enega člana. Za člana drugih športnih društev pa se porabi povprečno 7.000 din!

O uvedbi obvezne telesne vzgoje na univerzi se že dolgo govori. Tudi nekaj poskusov je bilo že napravjenih. Na zagrebški filozofski fakulteti je bila n. pr. v šolskem letu 1948 1949 kot poskus uvedena obvezna telesna vzgoja. Obiskovalo jo je 91 študentov v zimskem in 95 odstotkov v letnem semestru. Vendar je bil plenum (Nadaljevanje na 2. strani)

MATJAZ JERSIČ PRED CILJEM NA TEKMOVANJU V OBERAMMERGAU (berite članek na 5. strani)

KONFERENCA JUGOSLOVANSKIH ŠTUDENTSKIH NOVINARJEV

Imeli bomo študentski list za vso državo

Pretekli teden je bila v Beogradu tretja redna letna konferenca študentskih novinarjev. Organizirali so jo sodelavci beograjskega glasila STUDENT, udeležilo pa se je po več novinarjev iz vseh jugoslovanskih študentskih redakcij: Naši dan v Sarajevu, Vidici in Youth life v Beogradu, Študentski list v Skoplju, Študentski list v Zagrebu in Tribuna v Ljubljani. Konferenci je prisostvoval tudi tovariš Vule Stambolić, predsednik Centralnega odbora ZŠJ in še nekateri drugi funkcionarji.

Top. Muharem Pervić, odgovorni urednik Studenta je imel referat o problematiki študentskega tiska v naši državi, težičke dela pa je bila obširna diskusija. Udeleženci so najprej govorili o mednarodnih rubrikah v naših študentskih listih, ki so več ali manj zastopane in niti vsebinsko, niti po obsegu ne odgovarjajo potrebam. Sklenili so, da morajo listi bolj srenmisljati zunanjo politiko ZŠJ, ki je posebno sedaj pomembna zaradi svoje vloge v svetovnem študentskem gibanju. Prav tako bodo morali listi zamenjavati material s tujimi študentskimi redakcijami in začeti principialne diskusije. Tudi Mednarodni odbor pri CO ZŠJ bo moral posameznim jugoslovanskim redakcijam pomagati z materialom in obvestili.

Zelo obširna je bila tudi diskusija o urejanju naših listov. Vsi delegati so poudarili, da študentski časopisi za prav nič ne zaostajajo za drugimi profesionalnimi listi oz. da so n. pr. študentske kulturne rubrike navadno mnogo boljše kot v dnevnem časopisu. Način urejanja študentskih listov pri nas ni enoten, ker je povezan z lokalno novinarsko in časopisno prakso in tradicijo, vendar pa je novinarski kader povsod zadovoljiv. Novinarjev v študentskih listih je pravzaprav razmeroma malo, predvsem ponekod, in delajo pod dokaj težkimi pogoji. Vsi so tudi ugotovili, da večina študentov odhaja iz teh redakcij k profesionalnim listom in so študentski listi potemtakem neke vrste šola za novinarske kadre sploh. Na koncu te diskusije so sprejeli tudi sklep, da bodo študentski novinarji ukrenili vsaj delno, da bi bili sprejeti v družstvo novinarjev, do česar imajo pravico in kvalifikacije.

Tretja glavna tema diskusije je pa je bila ustanovitev jugoslovanskega študentskega lista. Mnenja so bila deljena, a po živahni diskusiji so udeleženci sklenili, da bodo izdali študentski list v jugoslovanskem merilu, ki bo problematiko obravnaval bolj teoretično. List bo izhajal v Beogradu. Urejali ga bodo vsi odgovorni uredniki sedanjih študentskih glasil, ki bodo izhajala nespremenjeno kot doslej. Novi jugoslovanski list bo imel redno eno stran v angleščini, kjer bodo v zposodjeni obliki posredovali tujini študentske vesti in probleme.

Sklenili so tudi da bo četrta redna konferenca v Sarajevu letos jeseni. Istočasno pa sta bili že določeni dve temi za bodočo diskusijo: kako naj študentski časopisi spremljajo in obravnavajo delo univerzitetnih odborov ZŠJ nasploh. Druga točka pa bo vprašanje amaterizma-profesionalizma.

Teden študent medicine

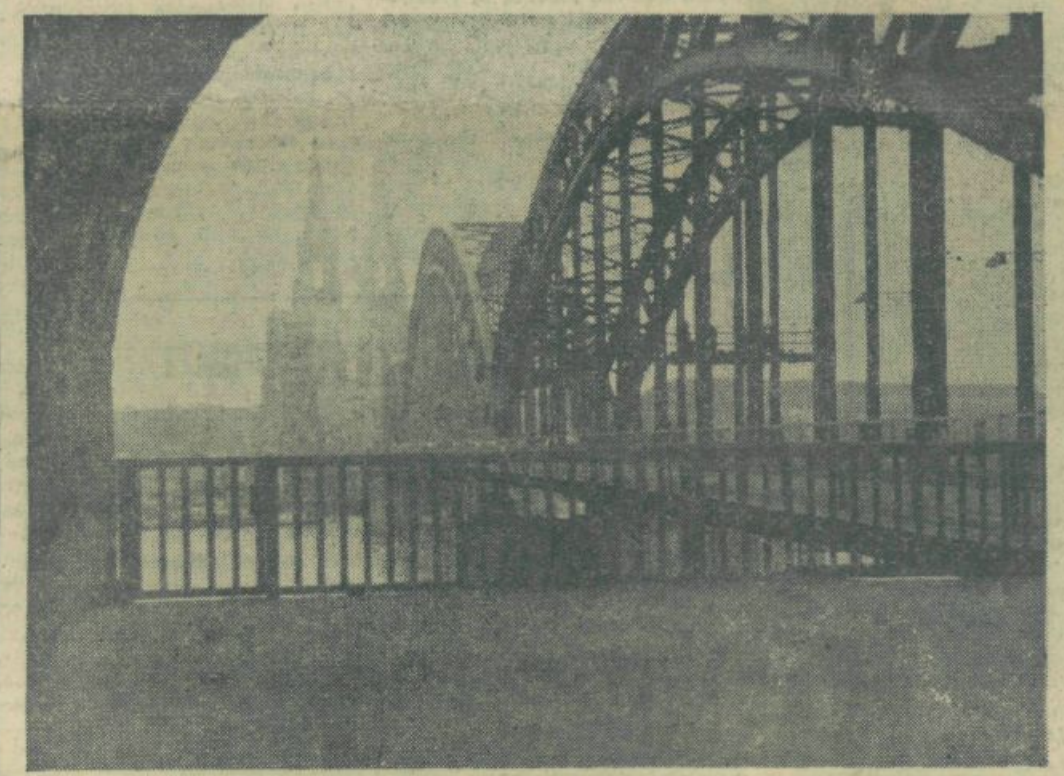
Od 1. do 8. marca je beograjski klub študent medicine organiziral teden študent medicine. Prvi tak teden je bil že lani. Priredile so razstavo o svojem delu in ustmeni časopis, v katerem so sodelovale študentke - politične in kulturne delavke. Objaskale so okoliščine, v katerih imajo študentke v svoje razgovore v vaško Lladino, predavale pa so tudi po raznih solah, zavodih itd. Teden se je zaključil s slovesno akademijo, na kateri so podelili pohvale in nagrade ter imenovali častne člane.

Kemiki na PMFF

Ze dolgo govorimo o reformi našega šolstva. O tem so razpravljali tudi študentje kemičnega oddelka PMFF. Da se zavedajo pomena svojega dela in da so na tekočem z vsemi dnevnimi problemi, so dokazali na sestanku ob zaključku zimskega semestra, katerega so se udeležili tudi profesorji.

Studentje kemije na PMFF so na razpizju: naj postanejo znanstveniki ali pedagogi ali jo TF, saj je osnovni program skoraj popolnoma isti. V to okrilje bi mogli pritegniti še

Seveda je problemov še cela vrsta. Predvsem ni povezave med profesorji in študenti, čeprav se je v zadnjem času precej izboljšala. Boriti se moramo predvsem proti tistim, ki vidijo le samega sebe, študentov pa ne. Boriti se morajo proti stari miselnosti: »Ja, v kakšnih po-

TOMO ŠIBENIK, član fotokluba ljubljanskih študentov: Tehnika in mistika

morda celo še nekaj tretjega. Univerza se je morda preveč omejevala na znanstveno-raziskovalno plat študija, čeprav naj bi imela PMFF nalogo vzgajati predvsem srednješolske predavatelje. Prav je in za tem moramo tudi stremeti, da dobijo ti študentje dobro strokovno podlago, več pa bi bilo treba praktične in pedagoške vzgoje. Izoblikovali naj bi se dve smeri: znanstveno-raziskovalna in pedagoška smer. S pedagoško smerjo bi lahko vsak imel podlago za specializacijo v znanstveno-raziskovalno smer. Nikar pa ne producirajmo »znanstvenikov«, ki jih je že tako preveč! Pedagoška smer ni nikakor odveč, češ saj imamo VPS. Absolventi VPS se strokovno močno razlikujejo od absolventov PMFF, vendar jih srednje šole raje sprejemajo in nastavljajo celo v višje razrede. To nam lahko da misliti!

matematiko in fiziko. S tem bi bila dana tudi možnost za dvo-predmetnik kemija-fizika. Kaže, da bi bile možnosti za formiranje še naravoslovno-pedagoške skupine poleg tehnološke in tekstilne.

gojih pa smo mi študirali! Študentje pa ne smemo dvo-predmetnik, da se povrnejo ali ostanejo časi, »njihovega« študija. Glejati moramo, da bomo študirali v vedno boljših pogojih. M. J.

Članarina, članarina...

Združenja zelo neredno plačujejo članarino. Marksistateno združenje plačuje manjši članarino kot pa ima dejansko članov. Nekatera združenja članarino sploh ne plačujejo in so v zaostanku že za skoraj celo leto. Združenje rudarjev in metalurgov na primer ni plačalo članarino že leto in pol. Nalogo, pregledati plačevanje članarine, naj bi prevzela nadzorna komisija. Združenja naj članom, ki ne plačujejo članarine, prenehajo dati priporočila, socialne podpore itd.

Medfakultetna konferenca medicincev

Sredi februarja je bila v Zagrebu madfakultetna konferenca študentov medicine. Udeležili so se študentski zastopniki iz Sarajeva, Zagreba, Reke in Beograda. Samo študentov iz Skoplja in Ljubljane ni bilo. Na konferenci so študentje govorili o izkušnjah v delu študentske organizacije. Razpravljali pa so tudi o nekaterih strokovnih problemih.

SREČANJA Z LJUDMI

ŠIVANKA IN MATEMATIKA

N aš prihod je zaustavil monotonno žvižganje šivalnega stroja. Za kratko dobo je krojač Todor Bojković odložil svoje delo, da bi nam povedal kaj ga je privedlo do odločitve, da se poleg svoje obrti posveti še študiju čiste matematike. Ta krojač iz prometne beograjske ulice s svojo delavnico bo kmalu končal študije na prirodoslovno-matematični fakulteti.

Krojaške obrti sem se izučil pri svojem očetu, ki je imel svojo delavnico in sem zato začel šivati in krojiti že v zgodnji mladosti. Kljub temu je v njem ves čas tlela želja za knjigo in znanjem. Te želje mi je zbudil že njegov ded, s preselitvijo v Beograd pa se je pod vplivom napredno mislečih delavcev odločil za študij.

Pod vplivom sredine, v kateri sem živel — je nadaljeval krojač-matematik — sem se vpisal v privatno gimnazijo Sime Miloševića. Učil sem se pridno in z zanimanjem, čeprav izpitov nisem delal, ker sem smatral, da mi izpiti niso potrebni. Znanci so takšno moje ravnanje obsojali in me s tem prisilili, da sem začel opravljati izpite. Najprej sem v enem letu položil izpizte za tri razrede gimnazije, v naslednjih štirih letih pa še malo maturo.

Zadnja vojna je našega krojača zatekla iz v veliko matoro. — Do maturo ni bilo lahko priti. Toda mene je bolj pritegovala knjiga in znanost, kakor pa brezciljno posedanje po kavarnah in druge oblike zapravljanja časa. Po osvoboditvi se je naš krojač med prvimi vpisal na prvo matematično skupino na beograjski prirodoslovno matematični fakulteti. Ta njegova odločitev je bila popolnoma slučajna. — Ne boste mi verjeli — pripoveduje naprej — toda na matematično skupino sem se vpisal samo zato, ker tam ni bilo

vrste za vpis. In nisem se razočaral, čeprav sebe nisem nikoli štel za matematičnega talenta. Mislim, da za matematiko to ni potrebno, dovolj je, če človek pridno dela in vadi.

Ves svoj prosti čas je krojač Bojković posvetil študiju. In tega je našel samo ponoči, kajti ves dan je moral delati v svoji delavnici, da je zaslužil sredstva za vzdrževanje družine in sebe. V družini ni skrbel samo za ženo, ampak tudi za brate, ki takrat še niso bili sposobni, da bi se sami vzdrževali.

— To seveda ni bilo lahko in prijetno; učenje ponoči, brez dan pa trdo delo. Ko sem prišel že do polovice študija, sem začel dvomiti v uspeh in odločil sem se, da preneham študirati. Toda hitro sem se premislil in sklenil, da ne glede na različne težave in skrbi študij dokončam.

Študiral sem brez pomoči drugih, ni bilo tiskanih učbenikov in pripomočkov. Zato sem se moral precej truditi. Zdal je že precej boljše, kot je bilo prva leta. Študentje imajo že več učbenikov in lažje študirajo. Izpizte je naš krojač samouk opravljal z dobrimi ocenami. V njegovem indeksu prevladujejo devetke in desetke. — Zdal gre moj študij proti koncu, Preostalo mi je samo še diplomski izpit. Vprašujete me, kaj bom storil potem, ko končam študij? Verjemite mi, da se bom težko odločil. Z enakim zadovoljstvom delam v obrti in rešujem matematične račune. Verjetno bom izbral tisto, kar bo boljše za mene in ugodnejše. Zopet se je zavrtel šivalni stroj v mali krojaški delavnici v Cvjičevi ulici, ki ga je z nogami poganzjal štiridesetletni krojač. Htel je, da bi pravočasno končal svoje dnevno delo in se lahko posvetil reševanju matematičnih problemov. Kajti diplomski izpit je pred duri.

V KNJIŽNICI JE ZE PREVROČE...

HONORARNE ZAPOLITVE ŠTUDENTOV

Ne samo miličniki

Na univerzitetni odbor študentske samopomoči prošnje za podpore dobesedno dočujejo. Toda fond samopomoči se vedno bolj krči, ker dotacij ni več nobenih. Samo prispevek, ki ga študentje ob vpisu, je prejel. Podpora bo lepega dne konec. Zato bo treba pač prijeti za delo in tako dobiti čenar za študij. Kmalu ne bo moč srečavati študente le kot miličnike, ampak tudi v vseh mnogih drugih položih.

limi po vsej Sloveniji. Tako bo lahko prisrčljive dovolj zaposlitve za počitnice in za med letom. Klasičen študentski zaslužek so pač instrukcije. Teh bo, kot kaže, dovolj. Med študenti v tujni zelo priljubljena (in izdatna) zaposlitev je služba natakarja v kakem hotelu med turistično sezono. Z gostinskimi podjetji ob Jadranu in v drugih letoviščih je študentska posredovalnica že v dogovoru. Ze med letom pa bodo na razpolago mesta za servise v študentskih menzah. Med počitnicami pa se bo dalo lepo zaslužiti tudi v Ljubljani. Gospodarsko razstavišče in Ljubljanski festival bosta zaposlila precej študentov.

Študentov-miličnikov smo se že navadili. Povsod jih je že vedno. Toda potrebujejo jih še vedno, kar pomeni posebno 6 deklet za upravljanje prometnih postojank. Ljubljanske mlekarne uvajajo raznašanje mleka. Raznašalci bodo študentje. Zaslužek ne bo slab: 250 din v dveh urah. Raznašatelja tudi že iščejo študente-kurirje. Podobna služba se bo dala dobiti tudi pri pošti. Na razpolago pa je še nekaj bolj zahtevnih zaposlitev: »Ljudska pravica« išče šest novinarjev, Radio Ljubljana pa več napovedovalcev.

Študentska posredovalnica bo pri državni posredovalnici za delo skušala doseči, da ji bo ta prepuščala vse zaposlitve, ki bi bile primerne za študente. Treba bo pa tudi doseči, da bi študentom ne bilo treba plačevati davka na svoje honorarne zaslužke.

Interesenti, ki bi se radi honorarno zaposlili, naj se javijo na univerzitetnem odboru (Miklošičeva 5a) ali pa pri socialno-ekonomski komisiji svojega združenja.

OBVESTILA

»Naši dani«

Vse kolege in kolegice, ki bi radi stalno kupovali glasilo študentov sarajevske univerze NAŠI DANI, prosimo, naj o tem obveste naše uredništvo. List bodo odslej lahko redno dobili v našem uredništvu.

»STUDENTEN-KURIER«

Sporočamo vsem, ki se zanimajo za inozemski študentski tisk, da imamo v uredništvu TRIBUNE več zadnjih števil hamburškega študentskega lista »Studenten-Kurier«. Cena je 20 dinarjev za izvod.

Po meščansko demokratični revoluciji 1948. leta se je tudi pri nas začela hitreje razvijati industrija in oblike kapitalističnega gospodarstva. Čeprav je bil ta razvoj počasnejši, kakor v drugih avstrijskih deželah in industriji v nemških rokah, je močno vplival na socialno-ekonomsko strukturo našega naroda. Vzoredno z industrijo se je razvijal tudi delavski razred iz kmečkega in obrtniškega stana.

Delavstvo, ki je bilo brez jasnih ciljev in je začelo v šestdesetih letih organizirati strokovne organizacije, se je naslanjalo več ali manj na obstoječe politične stranke. Ideje razrednega socialno-demokratskega gibanja so počasi prodirale in glavno besedo so imeli oni, ki so bili že onstran slovenskih meja. S temi prvimi delavskimi agitatorji so se širile tudi anarhistične ideje, posebno Mostove, a se niso globlje usidrale zaradi preganjanja vlade in majhnega števila združenih delavcev. Tudi ta prva generacija delavskih agitatorjev se je navela socialističnih idej »čisto praktično«, prvenstveno zaradi potrebe, manj zaradi poznavanja razredne zavesti, ali kakor pravi Prepeluh o sebi: iz »spoznanja socialne krivice«. Toda: drobitičarski, v nacionalne fraze oviti, oportunistični in socialno konservativni politiki meščanstva so se začeli postavljati po robu ljudem s socialističnimi idejami.

Za prvi socialistični pojav na Slovenskem smatramo »delav-

sko izobraževalno društvo«, ustanovljeno 1869. leta v Ljubljani. Slovensko delavstvo je dobilo prvo društvo, ko se je svetovni proletarijat že mednarodno organiziral (1864) in izjavil, da je »ekonomsko osvoboditev delavskega razreda tisti veliki cilj, kateremu mora biti kot sredstvo podrejeno vsako politično gibanje. Zameletko poznejšega razrednega gibanja je bil tudi na naših tleh. Niti preganjanja vlade, niti celovški proces proti »voditelju krojačev« Francu Zelezničarju, ki je bil obsojen na deset let ječe 1853 ni mogel zatreti delavskega gibanja. Socialni položaj je sili našega proletarja, da je nadaljeval boj za vsaj delno izboljšanje svojega položaja. Na odločilno pot pa je stopil z ustanovitvijo jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS) leta 1896, ko se je opiral ne samo na Istro in Dalmacijo (avstrijska polovica Avstro-ogrske monarhije), temveč tudi na Zagreb in Beograd in celo Sofijo. Edvard Kardelj — Sperans pravi v »Razvoju slovenskega narodnega vprašanja«: »Če je bila prva etapa diferenciacija slovenskega narodnega gibanja etapa oceptivne meščanskih liberalcev od konservativnega vodstva tabora, je predstavljala druga etapa oddaljevanje delavske kmečkega elementa od meščansko-veloposelskega vodstva v obeh strankah, kar je sprožilo silen razmah demokratičnega gibanja na pragu naše stoletje. Sem je prišlo težišče narodnega gibanja, ki stopi s tem v svoje drugo razdobje« (str. 172).

Delavska stranka, ki jo je

JANEZ VIPOTNIK: Vsa predavanja bi morala biti prežeta z napredno znanstveno mislijo

— Ali mislite, da nezadostna splošna marksistična nerazgledanost naših študentov in diplomantov nujno terja uvedbo nekega predmeta za splošno marksistično izobraževanje?

— Nisem tega mnenja. Uvedba novega predmeta za marksistično izobraževanje bi reducirala proučevanje napredne znanstvene misli le na en sam predmet: stremelji pa moramo, da so vsa predavanja in vse delo na visokih šolah prežeta z napredno znanstveno mislijo, kar bo krepilo splošno marksistično razgledanost študentov.

Toda gre za drugo vprašanje, ki bi ga bilo treba proučiti: uvod v družbene vede se predava le na dveh fakultetah. To bi bilo vsekakor umestno razširiti tudi drugam, če hočemo formirati ne le strokovno, marveč splošno družbeno razgledanega študenta. Na nekaterih fakultetah n. pr. študentje nič ne slišijo o ustavi, o družbeni ureditvi, o jugoslovanski ekonomiki in podobno, kar končno tudi spada tako k splošni izobrazbi kakor k praktičnim potrebam bodočega inteligenta. O teh stvareh bi bilo vredno premisliti.

Prof. dr. Ing. DUŠAN AVSEC: Uspoštujtevi moramo potrebe bodočih inženirjev

— Se čuti tudi na tehniški fakulteti potreba po uvedbi predavanj o osnovah marksizma?

— Seveda. Ze pred časom smo predlagali, naj se uvedejo predavanja iz političnih in ekonomskih ved.

— Kakšna naj bi bila ta predavanja?

— Vsekakor bo potrebna diferenciacija po posameznih

Po vseh jugoslovanskih univerzitetnih centrih pripravljajo študentje o splošnem marksističnem izobraževanju in o uvedbi obveznih predavanj o osnovah marksizma. Na ljubljanski PMFF profesor Zihert že dalj čas predava »Uvod v družbene vede«, podobna predavanja so tudi na akademijah. Na medicinski fakulteti predava dr. Jože Potrč »Uvod v medicino«. Na pravno-ekonomski fakulteti ni tolikšne potrebe po posebni marksistični vzgoji, ker je dovolj predmetov, pri katerih že predavajo osnove marksizma. Tudi študentje fakultete za agronomijo in gozdarstvo dobe že precej marksistične izobrazbe pri raznih drugih predmetih. Toda vsi oddelki tehniške fakultete so brez takih predavanj. Tudi na vseh ostalih visokih šolah ni dosti boljše. Študentje ljubljanske univerze živo čutijo potrebo po uvedbi nekega splošno izobraževalnega predmeta iz marksizma. V predmetu zakona o ljubljanski univerzi je uvedba tega predmeta že določena, zato smo naprosili nekatera naša javna delavce, da nam odgovore na nekatera vprašanja.

Dr. JOŽE POTRČ: Podlaga za nadaljnje izobraževanje in študij

— Na medicinski fakulteti že predavate nekatero splošno in osnovno pojme marksizma. Nam lahko poveste nekaj svojih izkušenj?

— Včasih so se bolj malo zanimali za moja predavanja, toda tega nisem zameril, ampak sem iskal način, kako naj jim prikažem, kaj vse jim je za življenje in poklic potrebno poleg določenega strokovnega znanja. V svojih predavanjih težim za tem, da bi našim študentom dal podlago za nadaljnje izobraževanje v tej smeri, da bi tako postali res široko izobraženi in vsestransko razgledani socialistični

Dr. JOŽE POTRČ: Podlaga za nadaljnje izobraževanje in študij

— Kako naj bi se ta predavanja izvedla na drugih fakultetah?

— Treba jih je prilagoditi stroki, ki jo študent študira, in s tega vidika dati nekaj sistematičnega znanja marksistične filozofije, da bo znal gledati na pojave okoli sebe dialektično, ker le tako bo nanje pravilno reagiral. Seznaniti ga moramo z osnovnimi družbenimi zakoni, z marksistično spoznavno teorijo, etiko itd. Izkušenejši predavatelji morajo mladim ljudem olajšati pot do naprednega svetovnega nazora in sicer skromnega, toda sistematičnega znanja.

Morda bi tudi dva semestra zadostovala, posebno tam, kjer je še več predmetov, ki

Dr. JOŽE POTRČ: Podlaga za nadaljnje izobraževanje in študij

— Kako naj bi se ta predavanja izvedla na drugih fakultetah?

— Treba jih je prilagoditi stroki, ki jo študent študira, in s tega vidika dati nekaj sistematičnega znanja marksistične filozofije, da bo znal gledati na pojave okoli sebe dialektično, ker le tako bo nanje pravilno reagiral. Seznaniti ga moramo z osnovnimi družbenimi zakoni, z marksistično spoznavno teorijo, etiko itd. Izkušenejši predavatelji morajo mladim ljudem olajšati pot do naprednega svetovnega nazora in sicer skromnega, toda sistematičnega znanja.

Morda bi tudi dva semestra zadostovala, posebno tam, kjer je še več predmetov, ki

zahtevajo aplikacijo dialektičnega materializma. Dobro bi bilo, če bi bil tudi izpit.

Prof. BORIS ZIHERL: Še nimamo dovolj predavateljev

— Kakšne izkušnje ste si nabrali med svojim dosedanjim predavanjem »Uvoda v družbene vede«?

— Študentom oddelka PMFF lahko tak uvod v družbene vede mnogo pomaga pri obravnavanju njihovih ožjih strokovnih problemov. Zato bi želel, da bi v tem predmetu prišla bolj do izraza ožja problematika vseh posameznih strok. S tem namenom skušam prenesti težišče dela na seminarsko diskusijsko plat.

— Bi se tak način obnesel tudi po drugih fakultetah?

— Mislim da. Toda tempo predavanj in seminarjev bi morale biti prilagojene potrebam in problemom posameznih strok.

— Kaj naj se pri teh predavanjih obravnava?

— Na prirodoslovno-matematičnem oddelku PMFF naj bi se poleg zgodovinskega materializma obširneje obravnavala dialektika. Za tehniko bi bil najprimernejši uvod v politično ekonomijo, ob katerem pa bi se dalo nazivati vrsto vprašanj iz idejno-politične nastave. Predvsem pa naj bi predavatelj obravnaval ekonomsko-politične probleme. — In koliko semestrov naj bi se ta predmet predaval?

Plenum CO ZSJ

(Nadaljevanje s 1. strani) mnenja, da sedaj se ni pogojev, ki bi omogočili stalno uvedbo obvezne telesne vzgoje. Zaenkrat je treba pri univerzitetnih oblasteh doseči, da bodo študentom prisrčljive potrebne športne naprave. Prehod na obvezno telesno vzgojo pa je mogoče samo z množičnostjo in ne z nekaj sicer kvalitetnih društev, tega se moramo tudi zavedati.

LE PRAKSE, PRAKSE...

Plenum je razpravljal tudi o problemu študentskih stikov s tujino. Tu je posebno pereče vprašanje praks in ekskurzij, za kar se študentje največ zanimajo. Predvsem ekskurzije morajo biti bolj organizirane in morajo imeti nekaj resnični uspeh, česar doslej mnogokrat ni bilo.

Študentje morajo biti bolj seznanjeni z dogodki in problemi v mednarodnem študentskem sodelovanju. Aktivnost mednarodnih odborov oziroma klubov po posameznih univerzitetnih centrih se mora v tem pogledu povežati in razširiti. Zato je treba organizirati različna predavanja, diskusije in v počitnicah razne taborne srečanja itd.

MNENJA NAŠIH JAVNIH DELAVCEV

Marksizem - osnova za študij

EKONOMISTI SE ZAVZEMAJO ZA AKADEMSKI NASLOV

Stara viža v novi priredbi

ZE nekajkrat so študentje ekonomije zahtevali, da bi jim po diplomirani priznali ustrezen akademski naslov. Vendar do sedaj ni bilo nič. Tudi na zadnji medfakultetni konferenci so zopet govorili o tem.

Diplomirani študentje večine fakultet v državi imajo svoje akademske naslove, po katerih

se razlikujejo od nižjega, srednjega in višjega strokovnega kadra. Ekonomisti tega nimajo. Kajti danes smatramo za ekonomiste vse tiste, ki so končali tečaj za knjigovodje in komercialiste, srednje in višje ekonomske šole in končno tudi diplomante ekonomskih fakultet, čeprav so med njimi velike razlike v dolžini šolanja, stopnji izobrazbe in pridobljenem znanju.

Kakor v vsej srednji Evropi smo tudi pri nas pred vojno poznali naziv inženirja ekonomije. To je bil pravzaprav tisti naš visokokvalificiran kader, ki je na podlagi pridobljenega strokovnega znanja na znanstvenih osnovah razvijal in praktično uveljavljal nove proizvodne postopke. Iz nedeljive povezanosti tehniške in ekonomske dejavnosti v podjetjih je sledilo, da je delo strokovnjakov v proizvodnji tesno povezano. Tehniško izobraženi strokovnjaki vsklajajo in skrbijo za prirodne elemente proizvodnega procesa, medtem ko ekonomsko izobraženi strokovnjaki vsklajajo in vodijo družbene elemente proizvodnje. To pomeni, da bi imelo priznanje ustreznega naslova za diplomirane ekonomiste pozitivne posledice, ker bi na ta način izenačili razmerja in odstranila obstoječe razlike. Zato so prizadevanja študentov za priznanje akademskega naslova inženirja ekonomije širša od ožjih interesov.

Dejstva tudi govorijo, da je dotok slušateljev iz srednjih šol manjši, kakor bi lahko bil, če bi imeli diplomirani ekonomisti v podjetjih enakopraven položaj s tehniškimi osebjem, saj v pogledu izobrazbe in študija ni več takšnih razlik. Zlasti so se te razlike v strokovnem pogledu zmanjšale, ko so uvedli razne oblike strokovnega izpopolnjevanja: seminarska dela, obvezne vaje, praksa v gospodarskih organizacijah in diplomatska dela, kar vsa pričajo, da študentje mnogo bolj obvladajo snov.

Iz teh razlogov so zahteve ekonomistov za ustreznim nazivom lahko zagovarjali in bi bilo priznanje akademskega naslova za njih odločilne važnosti.

ŠE ČAS ZA NATEČAJ!

Nagradni natečaj za izdelavo osnutka značke ZSJ je bil že objavljen v našem listu. Pravkar pa smo prejeli poročilo, da je rok za oddajo osnutkov podaljšan do prvega aprila. CO ZSJ nam poroča, da so prejeli že okrog 100 osnutkov, od katerih pa nobeden ne odgovarja. Želijo si predvsem res novih, originalnih in ne standardnih osnutkov. Zaradi tega je konkurs podaljšan. Še je čas in vsi, ki se podrobneje zanimajo za pogoje, naj se oglase v uredništvu TRIBUNE. Višina razpisanih nagrad pa je od 40.000 do 10.000 dinarjev.

Evald MATEJČIČ, član študentskega fotomaterskega kluba: Zgodnja jesen

skoraj dvajset let vodil Eibla Kristan, je kljub svojim napakom odigrala blistveno revolucionarno vlogo, čeprav je bila po svojem delokrogu silno omejena zaradi nerazvite socialne diferenciacije in se napačno omejevala le na obrtni in industrijski proletarijat, kmečko ljudstvo pa celoti prepuščala

Delavstvo in slovenska socialna demokracija

Čarni Ludvik

vanov in tako poskušala zajeziti imperialistični predor na Balcan, ter da je razredno opredelila slovenskega delavca, ki je na teh izkušnjah razvil svoje politično koncepte in razredno proletarsko zavest. NARODNOSTNO VPRAŠANJE V začetku 19. stoletja se začne pojavljati nacionalno vprašanje, posebno pri onih narodih, ki so bili politično razdeljeni (Nemčija, Italija) in v več nacionalnih državah (Avstrija, Turčija) pod vplivom francoske buržoazne revolucije in Napoleonovih vojn. Brez dvoma je, da je gospodarski napredek, katerega nosilec je bila buržoazija, pospešil združevanje naroda in premagal fevdalni separatizem, toda meščanstvo ni rešilo nacionalnega vprašanja v vsej njegovi širini. Ob tem nastane vprašanje, kaj je narod? Sma-

tramo, da je narod zgodovinsko nastala skupnost jezika, gospodarske povezanosti, ozemlja in duhovnega ustroja, ki se izraža v posebnosti kulture. Torej: narod potrebuje zgodovinske, jezikovne, gospodarske, teritorialne in kulturne značke. Če te in opredeljuje pravilna, potem moramo pri obravnavi na-

ski interes proletariata (Zgodovinski arhiv KPJ, Tom V Socialistično gibanje v Sloveniji 1869—1920, Beograd 1951, stran 62). V programu je trditve, da morajo »biti odpravljene vsi fevdalni privilegiji«, ne pa hkrati tudi meščanski. Socialna demokracija je reševala narodnostno vprašanje kot kulturno (jezik in šolstvo), v vseh drugih ozirih pa smatra, da narodnostno vprašanje zadeva le buržoazijo. Dr. Renner (narod so ljudje, ki govore isti jezik) je zatrjeval, da si bo priboril samostojnost le tisti narod, ki ima močno buržoazijo ali plebsvo. Avstromarksistična teorija se je namesto razrednega boja in revolucije izrekla za evolucijo, za parlamentarni boj in splošno volilno pravico, ki ji je bila cilj, ne pa sredstvo.

Izvršni odbor JSDS je na brnskemu zboru predložil program personalne avtonomije, kar je ideja Eibla Kristana, vendar je prevladal predlog dunajske eksekutive za narodnostno avtonomno ozemlja. Eibla Kristan je sicer trdil, da je tudi drugi predlog njegov, vendar zato nimamo dovolj dokazov. Oba predloga pa pomujeta narod kot kulturni pojem. Primerjajmo ob tem še Cankarjev program, ki ga je izrekel na predavanju »Slovensko ljudstvo in slovenska kultura« v Trstu, 1907, ko je kandidiral za poslanskega zbornice na listi JSDS: »... spoznal sem, kam vodi in kam drži edina pot rešitve ljudstva iz tlačanstva do rešitve kulture iz današnjega bankrota... Edina pot je boj ljudstva, brezobziren boj, do-

ki interes proletariata (Zgodovinski arhiv KPJ, Tom V Socialistično gibanje v Sloveniji 1869—1920, Beograd 1951, stran 62). V programu je trditve, da morajo »biti odpravljene vsi fevdalni privilegiji«, ne pa hkrati tudi meščanski. Socialna demokracija je reševala narodnostno vprašanje kot kulturno (jezik in šolstvo), v vseh drugih ozirih pa smatra, da narodnostno vprašanje zadeva le buržoazijo. Dr. Renner (narod so ljudje, ki govore isti jezik) je zatrjeval, da si bo priboril samostojnost le tisti narod, ki ima močno buržoazijo ali plebsvo. Avstromarksistična teorija se je namesto razrednega boja in revolucije izrekla za evolucijo, za parlamentarni boj in splošno volilno pravico, ki ji je bila cilj, ne pa sredstvo.

Izvršni odbor JSDS je na brnskemu zboru predložil program personalne avtonomije, kar je ideja Eibla Kristana, vendar je prevladal predlog dunajske eksekutive za narodnostno avtonomno ozemlja. Eibla Kristan je sicer trdil, da je tudi drugi predlog njegov, vendar zato nimamo dovolj dokazov. Oba predloga pa pomujeta narod kot kulturni pojem. Primerjajmo ob tem še Cankarjev program, ki ga je izrekel na predavanju »Slovensko ljudstvo in slovenska kultura« v Trstu, 1907, ko je kandidiral za poslanskega zbornice na listi JSDS: »... spoznal sem, kam vodi in kam drži edina pot rešitve ljudstva iz tlačanstva do rešitve kulture iz današnjega bankrota... Edina pot je boj ljudstva, brezobziren boj, do-

kler ne pače poslednja barikada, dokler ni dosežen poslednji cilj! Boj za popolno socialno in politično osvobodjenje — zakaj brez socialne in politične svobode je kulturna svoboda nemogoča... Po aneksijski krizi (1908) je ljudstvo vedno bolj pripravljeno za odločno borbo za rešitev narodnostnega vprašanja, ki je postalo za Slovence v oklepu nemškega, italijanskega in madžarskega imperializma vsak dan bolj pereče in nujno. Pojavilo se nove koncepte reševanja narodnega vprašanja. Jugoslovanski program je postavila tudi JSDS s »tivoljsko revolucijo«, 1909, ko se je postavila na integralno jugoslovansko stališče za popolno jezikovno in kulturno združenje jugoslovanskih narodov, s čimer je v veliki meri odvrnila od sebe kmečke množice, ki so sledile katoliški in liberalni stranki. »Avstro-ogrski Jugoslovanci smatrajo za končni smoter svojega narodno političnega stremljenja popolno narodno združenje vseh Jugoslovancev, ne glede na raznolikost imena, vere, pisave in dialektov ali jezikov... Želijo si nacionalno-avtonomno kulturno življenje kot svobodna enota v popolni demokratični konfederaciji narodov... K temu končnemu cilju nas vodi le neumorno delo in boj na podlagi obstoječih realnih političnih razmer sedanje dualistične Avstroogrske, boj za popolno demokracizacijo vseh narodnih, državnih in političnih institucij...« s glasni program. (Tom V, str. stran 201-2).

(Nadaljevanje prihodnjih)

Teški časi za iraške študente

MILANO, Italija. Od 14. do 24. marca bo v tem italijanskem mestu kongres AISEC (mednarodna študentska organizacija ekonomistov)...

BEograd, Poročajo, da bo letošnji odhod na prakso v tujino nad 300 študentov tehnike...

BEograd, Urad za zamenjavo študentov in mladih in tujino ima tri letovišča (Dubrovnik, Kraljevice, Zadar)...

KIEL, Nemčija. Hitlerjev zdravnik dr. Klauer, ki je bil nekoli kovač študentskega odbora...

CAMBRIDGE, Anglija. Okrog 500 študentov tehnološkega inštituta se je uprlo zaradi namere...

PEKING, L. R. Kitajska. Pretekli mesec je obiskala Kitajsko petnajstčlanska delegacija UNEF...

BUDIMPEŠTA, Madžarska. Poročajo, da so se dne 4. februarja pričela redna predavanja na budimpeštanski univerzi...

KALKUTA, Indija. Univerza v tem indijskem velemestu je pretekli teden stavila svojo stolnico...

ATENE, Grčija. Studije v Atenah in v Solunu so prenehali z bojkotiranjem predavanj...

GAKUSHUIN, Japonska. Na tej univerzi so izključili nekoga študenta, ki je v filmu igral cesarskega prestolonaslednika...

ST. ANDREWS, Škotska. V tem kraju je bila konferenca študentov novinarjev iz Škotske...

BRUXELLES, Belgija. Belgijska študentska zveza je ustanovila poseben poslovni urad...

OTTAWA, Kanada. Sprotna univerza se odpravlja v Britansko Kolumbijo, zahodni predel Kanade...

CAEN, Francija. Študentje umetnostnih fakultet so imeli pred nedavnimi tu svoj kongres...

JODHPUR, Indija. Poročajo, da je indijska vlada izdala predpise, po katerih morajo nemudoma omejiti vpis študentov na univerze...

MANAGUA, Nicaragua. V tem mestu so ustanovili univerzitetni študentski odbor...

MANILA, Filipini. Študenti so ustanovili posebno zdravstvene ekipe, ki bodo redno potovale po vaseh...

FRAGA, Češkoslovaška. Praska tehniška visoka šola praznuje letos 250-letnico svojega obstoja...

Politične razmere v arabskem svetu, posebno se položaj v Iraku samem je povzročil, da so se iraški študentje zapletli v resne spore z vlado...

NI MIRU MED OJLKAMI

LISBOA, Student Mirror poroča, da je vlada v tem mestu prepovedala študentom vse stike z drugimi študentskimi organizacijami po svetu...

PROGRAM IUS ZA LETOŠNJO SEZONO

SEMINARJI V OSPREDJU

Letos je mednarodni študentski program zelo pisan in prireditve so povsod zelo zanimive. Naši študenti se bodo udeležili številnih prireditev v skladu z našimi možnostmi...

V Franciji bo seminar z naslovom »univerza in družba«, ki ga IUS organizira v sodelovanju z mednarodno organizacijo katoliške mladine...

valnic. Študenti so se vrnili, a so takoj pričeli stavkati, ker je bilo toliko kolegov odsotnih. Mnogo jih je bilo še vedno v zaporih...

Študentskega odbora za madžarske begunce ni več

DUNAJ, Poročajo, da so razpustili poseben odbor, ki je bil ustanovljen lani novembra na Dunaju in ki je pomagal pri sprejemu in razmestitvi madžarskih študentov...

iz Venezuele

Najprej vojaške šole

Položaj študentov in univerze sploh je v tej južnoameriški deželi precej neugoden. Vzgojna vprašanja vlada zelo zastopava in potem ni čudno, če je v Venezueli samo okrog 1000 študentov...

ciji, seminar študentov pedagoške na Švedskem, rudarsko-metalurški-geološki študentski seminar v Zahodni Nemčiji, seminar strojniki v Brnu itd.

Največja letošnja prireditev pri kateri sodeluje tudi IUS pa bo vsekar moški mladinski festival, kjer prevladuje študentski program. Omeniti moramo posebno seminarje za agronome, ekonomiste, glasbenike, pravnike, študente literature, tehnike, arhitekte...

litni kapital in da so morali nastati nesporazumi. Avstrijski študenti očita tujem, da se niso korektno obnašali, da so povzročili velike stroške itd.

Stalin na karnevalskem plesu

Študenti Akademije upodabljaških umetnosti v Varšavi so letos priredili karnevalski ples v dvorani narodnega gledališča. Ples je imel naslov »Bal v cunjah« in so se ga udeležile same znamenite osebnosti...

Objavljamo slikovno foto reportažo iz Nemčije o oborožitvi in o reakciji študentov na to Adenauerjevo prizadevanje. Spominjamo se, da so nemški študenti in mladinci dolgo govorili »ohne mich« kadar je šlo za vojaške stvari...

Ta oglas je bil objavljen v »DSZ« in je opremljen s naslednjim tekstom: »Biti oficir v Bundeswehru je stvar, o kateri rečno razmišlja mnogo mladih ljudi...«

SOFIJA, Bolgarija. V Bolgariji je okrog 30.000 študentov, med njimi je 450 tujcev. Med tujimi študenti jih je največ iz vzhodnoevropskih držav...

»STUDENTEN-KURIER« se na prvi strani norčuje iz nemških vojaških priprav a sledbe karikature in podpisom: »Sedaj, kakor tudi prej, daje neustrašni, trdi in osamljeni vojak svoj zadnji odpor...«

Advertisement for 'STUDENTEN-KURIER' magazine, featuring a cover image and text describing it as an independent German student newspaper.

Ze večkrat omenjeni »STUDENTEN-KURIER« pa je objavil še tole lepo primerjavo, na kateri leva slika pomeni »lepe izgledne možnosti«, druga na desni pa je samo spomin s podpisom »Nemški tujecnik v Rusiji«.

Poklici z belim ovratnikom na Filipinih

Na potovanju smo srečali študenta s Filipinov. To je redka priložnost, saj je tovrstnih tujcev kaj malo na evropskih cestah. Zakaj pa ne, kolega iz Manile je pristal na kratek, seveda neuraden, intervju...

KOLIKO ŠTUDENTOV JE NA FILIPINIH? Precej, v šolskem letu 1954 do 1955 kar 156.000. To je kar veliko število, saj je na otokih samo 21.000.000 prebivalcev...

KOLIKO UNIVERZITETNIH SREDIŠČ IMATE? Pravzaprav tri, Manila, Iloila in Cebu City, toda posamezni

manjši collegi so tudi v drugih krajih. Veste pri nas so te stvari drugačne kot v Evropi. Imamo 17 privatnih univerz in nekaj čez 300 privatnih collegov. Obstojta pa samo ena državna univerza in 3 drugih državnih visokošolskih ustanov.

ALI JE DRŽAVNA UNIVERZA NAJVEČJA? Se ne, to so načrti, sedaj pa na državni študira samo kakih 20.000 študentov.

POTEM JE ŠTUDIJSKI PRAV ZELO DRAGO? Je, a vendar nam organizacije precej pomagajo s podporami. Vse te privatne univerze dobro služijo, vendar pa je zaradi tega strokovni nivo precej višji kot v drugih azijskih deželah...

ALI JE ŠTUDENTSKO GIBANJE RAZDELJENO NA VEČ GRUP IN ORGANIZACIJ? Pravzaprav da, vendar pa imamo tudi enotno organizacijo, ki je nekakšna federacija v katero so vključene vse druge male in velike skupine študentskih društev...

TOREJ JE ŠTUDENTSKO ŽIVLJENJE VEČ ALI MANJ SLOŽNO BREZ SPOROV MED... Teh je tudi precej, predvsem med nami in klerikalci...

KATERI SKUPINI PA VI PRIPADATE? Mi smo za UNESKO... Smo namreč imenovani opozicija, ker Filipini so katoliška dežela. Imamo svojo mladinsko organizacijo, ki se bori za cilje Uneska...

IN DRUGE? Veste pri nas nimamo organizacij v evropskem smislu, druga važnejša študentska ustanova je CON-DA - društvo konferenčnih delegatov. To je skupina 100

ljudi, ki so predstavniki vseh univerz in drugih ustanov, in ki sodelujejo na letni konferenci, ki je istočasno edino torišče njihove delavnosti. Na tej konferenci rešujejo predvsem domače in strokovne probleme. V zadnjem času se teh konferenc udeležuje tudi precej azijskih študentov...

ALI IMATE MNOGO ŠTUDENTSKIH CASOPISOV? Mislim, da jih je prvajši? Najvažnejši časopis je »News Bulletin«, ki ga izdajajo študenti državne univerze v Manili in list z istim naslovom, ki izhaja v Cebu-Cityju.

TOREJ JE ŠTUDENTSKO ŽIVLJENJE VEČ ALI MANJ SLOŽNO BREZ SPOROV MED... Teh je tudi precej, predvsem med nami in klerikalci...

KATERI SKUPINI PA VI PRIPADATE? Mi smo za UNESKO... Smo namreč imenovani opozicija, ker Filipini so katoliška dežela. Imamo svojo mladinsko organizacijo, ki se bori za cilje Uneska...

IN DRUGE? Veste pri nas nimamo organizacij v evropskem smislu, druga važnejša študentska ustanova je CON-DA - društvo konferenčnih delegatov. To je skupina 100

Filipinski študenti tudi poznajo stanovanjsko stisko, a jim je lažje...

Advertisement for 'Freiwillige' (volunteers) in the German Wehrmacht, featuring a large image of a soldier and text about military service opportunities.

PORTRETI MLADIH

Modernizem in „modernizem“

V ENO TAUFER je ime, ki smo ga v poslednjem času zasledili skoraj v vseh slovenskih revijah in listih. Pesnikovo ime se je pojavilo povsem nepričakovano. Njegovo poezijo lahko označimo z besedo moderna, toda tokrat brez slabega privzoka, saj sta moderen izraz, moderna forma tesno povezani z vsebino, z občutjem, ki je novo, današnjemu človeku v marsičem blizu.

Povej mi nekaj o sebi! — Kdaj si pričel s pesnjenjem? Kdo so tvoji vzorniki v slovenski oziroma svetovni književnosti? Na kakšne probleme si naletel pri ustvarjanju?

Kot marsikdo, sem se tudi sam začel navduševati za poezijo v peti, šesti. S tem, kar sem ta-

krat ustvarjal, nisem bil nikoli zadovoljen. Vendar sem nekaj pesmi poskušal objaviti v zadnjem letniku takratne Mladinske revije. Urednik mi jih je odklonil. Hvaležne sem mu za to, čeprav me je takrat močno prizadelo. Poslej nisem nosil svojih pesmi nikamor. Sklenil sem, da jih bom skušal objaviti šele tedaj, ko bom čutil, da je v njih morda le nekaj novega in svojega. Nikamor se nisem vključeval. Ne vem ali je taka izoliranost dobra ali ne.

Probleme, s katerimi sem se v tej dobi srečaval, sem skušal ob tujih vzorih sam reševati. Prišel sem z vezano besedo. Ni in ni se mi hotelo sprostiti. Svobodni verz pri nas še nima tradicije, kar je tujega pa tudi ne moreš meniti nič tebi nič prenašati v svojo poezijo. Najti svoj izraz je težko. Takrat sta me najbolj privlačevala Zupančič in Kosovel. Slednji mi je v marsičem še danes ostal. Mislim, da bi moderna poezija morala nadejvati tam, kjer so končali Kosovel, Kajuh in Bor v partizanskih letih. Le tu se moderna poezija lahko vključi v tradicijo tako po vsebini kot v izrazu. Veliko mi je povedal tudi Lorca. V njegovi poeziji čutim nekaj, kar pri nas še ni bilo povedano, pa bi moralo biti. Včasih me preseneča intimna sorodnost med njim in Kosovcem. Visoko cenim Majakovskega in Jesenina. Moderna poezija nikakor ne bo mogla mimo Majakovskega, čigar poezija je prepajena z diskretno patetiko, ki pa je pri nas skoraj neznana. Naša poezija je zašla na pota drobne intimnosti vsakdanjega življenja, kjer se lahko kaj kmalu izživi in njena občutja zvedene. Poetika mora udati navzven, preko meja te drobne intimnosti. Prav tu lahko pomagata Majakovski in Jesenin. Te probleme intimnega občutja pa moramo iskati v celotnem življenju in čustvovanju naše generacije. Mimogrede povedano: generacije so, ne smemo pa jih pojmovati le zunanje. Mislim, da generacije označuje predvsem čustveni odnos do življenja. Zato tudi sma-

tram, da je naša in poezija avtorjev Pesmi štirih poezija ene generacije, le da gre pri nas za njen drugi val. Mi vsi pa smo drugi esalon. Pred nami pa je prvi (Kajuh, Bor, Minatti itd.), čigar sadovi so zoreli v partizanskih letih in v tematski osvobodilnega boja.

— Poetika je v poslednjem obdobju nekako prehitela prozo. Kje so vzroki za tako stanje? Poetika označuje silno zgoščeno čustvo. Je tudi mnogo bolj subjektivna, kakor proza. Pisatelj pa ne more pisati samo o sebi, o svojih čustvih. Upoštevat mora tudi določeno situacijo v okolju. V njegovih delih pričakuješ razumsko, zunanje logično rešitev. Pogosto se primeri, da avtor čuti probleme, tipično naše, ne more pa nanje razumsko odgovoriti ali jih razrešiti. Prozaik pa brez razumsko in problemsko jasnega odnosa do sveta, ki ga obdaja, težko piše. Končno moraš v današnjem času upoštevati še znano dejstvo: dobro prozo pišejo starejši, zrelejši ljudje. Mi pa smo še mladi. Naša proza je vse preveč subjektivna na eni strani, na drugi strani pa išče rešitev v zunanjih čustvenih efektih. (Nekaj značilnega našega sem vendarle čutil v Kavčičevih novelah.) Tudi v izrazu in obliki se stvari še niso ustalile in stika s tradicijo tudi še ni. Nisem

IZ CIKLA MELANHOLIJA DRUGEGA ESALONA

Odšli so in pustili v nas zveneti spomin jasnih svetlih korakov

Za dedičino so nam dali s svežo kravo žgan kamen za nov dom

Postavili smo kamen v dušo

Ob njegovi visoki beli steni padajo talci naših sanj

S kroglo -oslednjega talca bomo padli tudi mi

s trpkó čisto srečo zveste smrti

Veno Taufer

prozaik, pa vendar mislim, da slovenska proza ne bo mogla mimo Cankarja in Voračca, ki pa sta si v marsičem antipoda in bo zaradi tega mnogokrat težko najti skupno pot.

— V novejši srbski, hrvaški, zlasti pa še v makedonski književnosti v poslednjem času zasledimo dokaj zanimave kvalitete: skok, česar pa v slovenski, vsaj navidezno, ne moremo. Čemu?

Priznam, jugoslovanska književnost poznam bolj iz bežnih srečanj, kot iz temeljitega študija. Vendar, kolikor go poznam, moram reči: velika kvantiteta pogosto vzbuja lažni vtis kvalitete. Čutim pa pri nekaterih avtorjih (Davidčo, Popa in nekateri mlajši), da so nam

problemj v marsičem podobni. Problemi v literaturi jugoslovanskih narodov so pogosto enaki. Kljub temu ne moremo mi-mi dejstva, da je naš narodpentično svojski in da je s tem pogojena tudi različna med našo književnostjo in književnostjo ostalih narodov. Kadar govorimo torej o združevanju naše književnosti v jugoslovansko, moramo misliti predvsem na spoznavanje in približevanje teh književnosti. Poenotenje problemov, mišljenja itd., bi bil absurd.

Tudi ni res, da bi bila njihova poezija bolj razvita, kakor naša. Naša razmeroma majhna kvantiteta se resda ne more meriti z njihovo veliko. Toda tudi tu se mi vsiljuje misel, da slovenska poezija tudi kvantitativno močneje izraža probleme, kot srbska srbske, hrvaška hrvaške. Včasih kvarji pri njih kvaliteto celo hlastanje za modernostjo in snobističnim svetovljanstvom. Marsikaj je tam modernega, ekstravagančnega bliskoraj lahko rekli, je pa le prazna domišljica brez modernega, sodobnega čustva, ritma in vzdušja.

— Kako sprejema po tvojem mnenju slovenska kulturna javnost ustvarjanje

mladih? Kako gleda starejša generacija na mlajšo?

Pri nas pogosto govorijo o modernizmu, ne da bi vedeli, kaj je pravzaprav njegovo bistvo. Ni modernizem, če pesnik piše nenavadne metafore v svobodnem versu. Pesem, napisana v klasični formi, klasičnem stilu, je lahko v svojem bistvu sila moderna. Moderna je tista poezija, ki daje adekvaten odraz našega odnosa do življenja, odnos, ki je včasih neraven, včasih sunkovit, včasih nesiguren, včasih resigniran. V vzdušju, v ritmu, v notranji napetosti, v čustvu se skriva bistvo naše modernosti. Seveda: vsega tega ne more biti, če ni ideje.

Ker vidijo v naši poeziji modernost le na zunanji in se ne skušajo poglobiti v njeno bistvo, nam očitaajo le posnemanje tujih vzorov. Mislim pa, da bi tudi brez slehernih vzorov priložilo do takega načina pisanja, saj se v njem skriva resnično naš čustveni odnos do sveta, do katerega smo prišli po svojih poteh. Če nam očitaajo eksistencializem je to zato, ker že aprilori supornirajo, da smo mi tam iskali vzornike in iščejo med njimi in nami le zunanje sorodnosti. Mi pa pri vsem tem niti ne vemo, kaj sploh eksistencializem je, kaj se skriva v njem. Filozofsko že ne! In končno, ti-sto drobno, kar ga poznamo, ga poznamo le iz tretje ali četrte roke. Kaj bi nam očitali nekaj, sejar sami ne poznamo. Tisto, kar čutimo v Camusovem Tuju in drami Pravični ljudje, kar spoznamo včasih kot nekaj, kar nam je resnično blizu, jemljemo kot nekaj, kar bi tudi mi lahko izpovedali, ne da bi pri tem mislili na eksistencializem. V tem se skriva naše čustvo, naš čustveni odnos do sveta, do katerega pa smo prišli sami.

Ena glavnih potenc naše poezije je iskrenost. Seveda pa prizadevanja za njo ne gre enačiti s kvaliteto. Prizadevanje in uspeh sta dva pojma. Tudi kritičnosti, boljše samokritičnosti, nam ne more nihče zanikati. Tudi nismo nikakršni filozofi z relativno dograjenimi in domišljenimi filozofskimi sistemi. V naši poeziji iščemo, le kvalitete in značilnosti etičnih in moralnih odnosov, ki so lastni našemu življenju, drugačnemu od preteklega. Da je naše življenje novo, to smo prepričani, to čutimo. Vendar pa njegove kvalitete bolj slutimo, kot da bi jih razumsko spoznavali. V tem je tudi osnovna možnost razvoja naše umetniške poti. S. B.

MLADA MAKEDONSKA PROZA

BREZ TRADICIJ V KVALITETO

Če je bilo nekaj brezpomembnih tradicij v poeziji, potem jih na področju makedonske proze zaman iščemo, saj ne bi našli nikogar na stopnji umetniške kvalitete. Kadar danes prelistava prve povojne prozne sestavke, te li v marsičem spominjajo na dela drugih narodov, ustvarjena že pred stoletji. Kolikor bolj pa skušamo prodreti v to nepomembno ustvarjanje prvih let, toliko bolj nas preseneča veliki raz-

ku gradili na jeziku narodne pesmi. Jezik prozaistov pa je živ vel samo v željah mladih ustvarjalcev. Kako ustvariti prozni jezik je bil problem številka ena. Kako smešno se nam danes zdi ti prvi stavki, kako toge in okorele so bile v njih besede. Spominjam se še, kolikoli smeha je vzbudila med nami študenti neka nova beseda. Kljub temu, da je bila skovana najnovejšega datuma, pa so jo uporabljali že na desetkah. Ta-

se bogate njihovo življenjsko iskustvo. Skoraj vsak izmed njih ima za seboj že zbirko svojih del.

Najpogostejši med mladimi književniki je Simon Drakula. Do sedaj je izdal že dve zbirki povesti, a v tisku ima svoje poslednje delo — roman I zvezdite umirast sami. V makedonskem literarnem ustvarjanju se je pojavil šele pred leti s povestjo, katere jedro obsega enega izmed najlepših motivov makedonske preteklosti — motiv makedonskih dinarjev. Avtor sam je bil priča težkega življenja družin mladih dinarjev, ki so takoj po poroki zapustili družine in odhajali v tujino, da bi jim okrbali osnovne zahteve življenja. Bil je priča teh ljudi, ki so odhajali daleč na tuje in se mnogi izmed njih niso nikoli več vrnili ter dokončali svojo življenjsko pot na najbolj beden način, kar si ga je mogoče misliti. Taki in podobni motivi tvorijo osrednjo poanto njegove prve in druge zbirke; v slednji zasledimo tudi motiviko iz vojne dobe in ljubezenske peripetije.

Na področju stila so mladi pričeli s tem, kar so pač stari (Nadaljevanje na 5. strani)

Taka in podobna motivika v glavnem dominira v celotni mladi makedonski prozi. Pretežno prevladujejo vsake povesti, toda tudi v njih so obdelani splošno človeški življenjski problemi. Dovolj močno je zastopana tudi meščanska, problematika, katere predstavniki so Dimitar Solov, Branko Pendovski, Blagoje Ivanov in Branko Varošlija. Porečnost zase je Taško Georgijevski z motiviko zadnje državljanske vojne v Grčiji. Teža poraza in zmagavalna krvoprelitja »grkomanov« sta osnovni poanti njegove moderne proze. Dela Branka Ilievskega zajemajo problematiko študentskega življenja. Najmlajši makedonski prozaist študentka jugoslovanske književnosti na škopljanski univerzi, Olivera Nikolova opisuje z izrednim razumevanjem in toplino velike probleme makedonske žene, ki postaja iz tradicionalne gospodi-

PETER ČERNE: Deklica

krat se nam je zdela smešna, danes pa se je uvrstila med tiste najlepše, kar jih makedonščina premore.

Mladi ustvarjalci so naleteli na enake težave kakor stari, saj so stopili na polje literature skoraj istočasno. Med obema generacijama ni takorekoč nobenega časovnega razdobja. Rezultati predhodnikov se še niso utegnili konsolidirati.

Med mladimi ustvarjalci se je v poslednjem obdobju izkristalizirala kakšna desetina imen. Med temi so najpomembnejše osebnosti: Simon Drakula, Dimitar Solov, Branko Pendovski, Srbo Ivanovski, Meto Jovanovski, Taško Georgijevski, Blagoje Ivanov, Branko Varošlija, Branko Ilievski in Olivera Nikolova. Iz dneva v dan raste njihova ustvarjalnost, iz dneva v dan

sladko bi se pretegnili. Nič sramolnega če se utrujeni človek pretegne in nekoliko zadržati. Zardi se mi, da sem starec. Pa imam vendar tako malo let. Sedel bom v senco te sirove O, koliko je tu gobavcev (metuljev op. prev.)

Kako je bilo z Rado, Vero in Rado? Prva Rača se je poročila. So-le ni marala in pošeno deklet je bila.

Verjetno je Vera sedaj študentka, Vera, Vera... Nekoč mi je rekla, da je njen oče pri njih doma nekaj slabega govoril o meni. Jezila se je nanj. Moral sem jo opomniti, da ji je vendarle oče. Tega dne je sedela poleg mene in naslanjala glavo na moje rame. Smejal sem se, medtem ko mi je v rokah plal nemir, Mirjam podležje, je rekla in mi položila glavo na rame. Ne maram nesramnežev, je dodala komaj slišno, medtem ko je z rokami skušala zaustaviti igro mojih dlani. Ukradel sem ji takrat prvi pramen ljubezni. Pa drugi in tretji. In kdo ve katerega še. Sedaj je študentka. Vera.

V poeziji so pesniki v začet-

Slavković Tomislav

KROG

Živel sem malo časa. (Tako lepe so bile sanje). Premalo zame. Izpovedal sem te sanje. Oče je rekel: Ti si dorasel. Maj je molčala. Samo jokala je. Brat je dejal to, kar oče. Le sestra mi je dala bele rokavice. Zelo jih je ljubila. Bele so, je rekla, in po njih lahko prepoznaš sebe v mrazu.

Sosedje so govorili: dober deček je. Toda vsi so hoteli, da grem. Pojdi, so govorili, in vrni se spet. V moji sosesčini je bilo mnogo deklet. Jaz pa sem bil mlad in vedno sem hotel prepevat. Pojdi, so govorili sosedje, mlad si. Bilo mi je osemnajst let in nenehoma sem prepeval. Pojdi, so govorili sosedje in srečno pot! Obraje so si pokrivali z diannji, ko mi je brat pomagal dvigniti prtljago. Vedel sem, da se smejejo. Pojdi, so

rekli vsi, naj te sreča spremilja. Le mati je jokala.

Ko sem rcal po cesti, so vsi ti ljudje — kdo ve zakaj — govorili o meni. Ne verjamem, da bo še prepeval, je govoril prvi sosed. Pozabili bo pesem, je dejal drugi. Kmalu bo jokal, je rekel tretji.

Dekleta so dolgo časa premišljevala o tistini, ki je prišla tako nepričakovano. »Kje neki je? Kaj počenja?« Starši so jih hoteli navaditi na tišino. Domače posle moraš opraviti, je govoril prvi sosed. Sešij kar si začela, je pravil drugi. Materi moraš pomagati, je dejal svoji hčeri tretji sosed. A one, Rada, Vera in Rada so pospravljale, šivale in pomagale materam. Delam, je govorila vsaka izmed njih. Kje je, je mislila vsaka zase. Lepe so bile tiste sanje. Kako čudovito sem živel. Hotel sem jih izpovedati do ronca, pa so me molili vsaki. Mnogo je bilo

vlakov tistega dne. Neki strojevojdja je govoril, da danes peljejo v vse smeri. Vedel sem, da se je šalil. Vsak ima svojo željo. (Spominjam se, ko je na neki postaji napovedal mikrofonom: vsak številka 111 prihaja na drugi tir). Vem, da tam na nekaterih postajah pričakujejo te vlakje. Nisem pa mogel ujeti vlaka s tistim strojevojdjem, pa hotel sem mu povedati: vem, da se norčuješ, stari.

Zakaj je moja mama tistega dne jokala? Mislim, da je v vsakoj mamei prerok. Vedela je, da se bom izgubil. Zato je jokala. Toda ona tudi sicer mnogo joče. Spominjam se, ko je nekoč oče zmerjal sestro, naj vendarle mama pomaga, da je takrat mama jokala. »Čemu bi ona, ko pa lahko jaz opravim. Saj mi tudi takoj ni ostalo dosti dela.« Misli, da ima samo ona otroke.

Zdi se mi, da poznam sleherni kamen na tej poti. Poslednjič, ko sem hodil tod mimo, je tu rasla koruza. Zelena in lepo rasla. Tudi sedaj raste. Samo tako velika ni, nekoliko bolj slabotna. Zaradi te sončne lave, ki nevidno pada. Nože se mi že zapletajo. Lovteva se me utrujenost. Kako

otrok). Samo zasmejala se je — Midva sva prijatelja. Prijatelja ne poljubljata, poljubi samo te-to, kadar prinese bonbone. Smejala se je. — Zakaj si me poljubil, ko pa jaz nimam bonbonov? je vprašala. In še naprej sva bila skupaj. Predno sva se razšla, mi je rekla: jaz moje tebe ne nikoli ne bi poljubila. — Premeni si, je rekla in zaprla oči. — Ti si moj prijatelj, je dodala gledajoč v tla.

Komaj sem našel pot preko te gore. Sedaj hodim brezskrbno. Pred menoj je bel kamen z napisom najbližjega mesta in številom ur hoda do njega.

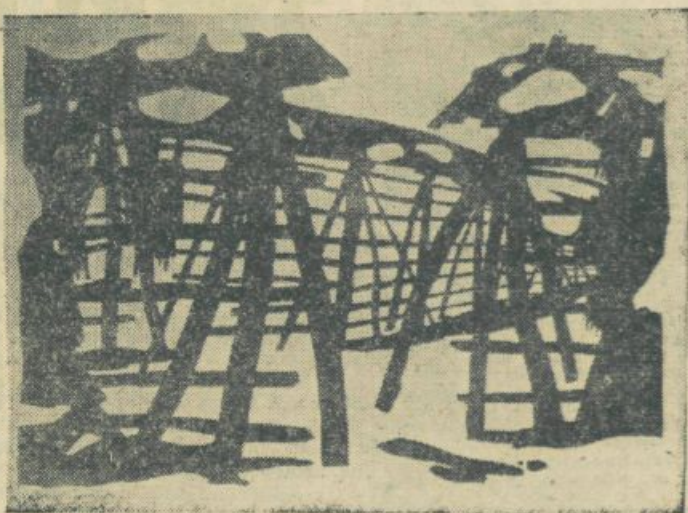
Pomislim, da bi moral imeti novo obleko. Ljudje me že leta srečujejo v njej. Zapomnil so si že moj zamejni suknič in kockaste hlače. (Pred davnim mesecem v nekem cirkusu gledal klovna, ki je imel prav takšne hlače. Ljudje so se tistega večera mnogo smejali). Tudi ti čevlji so bili nekoč rumeni. Sedaj pa so črni od mnogih prehojenih poti. Spominjajo me na nove in pogled mi vedno obstane na njih.

Pustim stvari in tečem po nekem travniku. V krogih: najprej veliki, potem vedno manjši in manjši. Ljudje malo razmišljajo

o svojih krogih, mislim. Toda vsak človek bi moral sedeti v središču svojega kroga. Pa, se upiram, saj je toliko ljudi in toliko krogov. Dva kroga se lahko sretata. Dva človeka pa ne moreta sedeti na istem mestu. Odsel bom na konec travnika. Tam nihče še ni tekal. Na koncu rastejo koprive. Kdo bi se tam spomnil tekati? Tam bo sedel. Gledam v skelet trav. Smešno se mi zdi, da trave umirajo. Potem leže druga preko druge. Zasmel sem se, pa smeha ni bilo slišati. Najbrž je usahnil. Zvenite po smrti. Poprej je bila nemogoča, sem pomislil.

Kako je ta trava gobasta. Tod niso hodile srne. Pogledam ostreje. Tu ni nikoli stopala srna, sicer bi moral kaj opaziti. V neki indijanski pesmi sem naučil slediti najskrivnejših sledi. Poglavar Modro Oko je znal na kamnu poiskati sled. Tod pa vidim, da nikoli niso hodile srne. Morda se sem spuste le ptice. Na prsi, kot amfibije.

Od kot so se vzele te rešetke okoli mene? Niso žice. Vrata so bilo slišati. Najbrž je usahnil. Zvenite po smrti. Poprej je bila nemogoča, sem pomislil.

Bojan GOLLIJA: Kozolci v snegu

OB RAZSTAVI BOJANA GOLLIJE

2. marca je bila v Mali galeriji odprta razstava grafičnih del mladega umetnika Bojana Golija. Obsega 26 del, ki so po večini nastala v zadnjih treh letih. Golija izhaja iz Jakčeve grafične šole in je razstavljal že v tujini, v Mali galeriji pa razstavlja prvič samostojno. Ta mala razstava obeta, da lahko od Golije pričakujemo še dobrih del. Predvsem pa bo umetnik moral še prečistiti svoj stil, to se pravi svojo »grafično govorico«, ki zdaj niha med

tanko poetično linijo (n. pr. Iz Pirana, Akvartij, Morska pravljica in tudi V mesečini) in široko črto, ki je videti Goliji bližja (Cini, Koroski kozolec, Kozolci v snegu itd.).

Pri prvi je morda vplival Mihelič (Kresna noč druga pa ponokod spominja na Dobenjaka (predvsem na listih Mreže in senice in Zimski motiv s polja). So pa listi v tem drugem stilu kompozicijsko bolj nejasni (Koroska motiv s Šmartnega).

Dva lista: V mesečini in Ujeti mesec bi silno lahko postavili v prvo ali v sredo med obe skupini. To sta poetizirana izraza iz narave in vanje je umetnik verjetno dal največ svojega. Posebno Ujeti mesec z izredno čisto kompozicijo zasluži pozornost. Takih listov je bilo v Mali galeriji razstavljenih še malo. Pri listu V mesečini pa je viden vpliv »učitelja« (Jakac: Poslednje zveze).

Motiv »na sliki Po viharju pa očitno še ni dozorel. To kaže kompozicijska nepričatenost. Je pa to eno najpomembnejših del in motiv z mrtvo ptico, suhim listom in školjko se bo na Golijevih slikah verjetno še pojavil. Školjka pa so večkrat že tu. (Asociacija, Noč na obali). Razen tega pa se večkrat ponovno kot predmet umetnikovega oblikovanja tudi bolni in rabe in pa koroski kozolci.

Ponekod opazimo rahel pesimizem (Po viharju, Zavzeta ribe) in je včasih socialno porbarvan (Zrtev).

Golja se torej ukvarja v glavnem s predmeti iz narave (nekaj aktov in avtoportret so starejši) in jih v glavnem realistično oblikuje, včasih se pod vplivom starejših slovenskih grafikov.

Toda ustvarja si že lasten izraz in razvoj njegove grafične govorice bo šel verjetno v smeri, ki je nakazana z listi, ki so izdelani s široko črto. Da pa nam ima Golija še kaj povedati, je pokazala ta mala razstava, s katero odide v kratkem ta naš mladi grafik na Japonsko.

Slovenski filmi v tujini

M. KNEZOVIČ: Frušaš

Pred kratkim je Združenje filmskih proizvajalcev Jugoslavije poslalo v Belgijo štiri slovenske kratke filme, ki jih je izdelalo podjetje »Triglav film«: kulturno-umetniški baladni film »Ples čarovnic«, kulturni film »Pomlad v gorskem lovišču«, kulturni film o belokranjskih narodnih običajih »Pomlad v Beli krajini« in reportažni film »Naši lipčanci«. Tako se je spet povečalo število slovenskih filmov v tujini.

Vstanem v novi obleki. Tukaj bi moralo biti ogledalo, pomislim. Le črna vrata se črnilo okoli mene. Tudi ključavnice ni videti. Kdo ve koliko časa že niso bile v človeških rokah. (Spominjam se nekega dobrodelnega doma. Tam so bile svetle.) Zal mi je, da ni ogledala. Biti moram mlajši v novi obleki. Res, ta obleka... Podarila mi jo je neka žena. Z možem nista imela otrok. Hotela je razveseliti moža. — Vzemi obleko, je rekla žena, mlad si. Jaz pa bom moža razveselila. Ti si potnik, a to je moja hiša. (Ta iz katere odhajal.) Vzemi obleko, ti si dober fantič. Resnično mi je hudo, da ni ogledala.

Priti moram do katerekoli hiše. Pohitet moram. Čemu so te številke na vratih? Nisem prazenoveren, toda moral jih bom šteti. (Kako bom sicer vedel skozi katera vrata sem odšel.) Vrata številka sedem naj bodo številka dvajset. Stel bom nazaj. Dvajset, devetnajst, osemnajst... Obrnil sem se za en krog. Štejem: dvanajst, enajst, deset... V tretjem krogu sem bil že utrujen. Enica je prišla na vrata številka sedem. Prevara, vzkliknem, dvakrat osem vrat je šestnajst vrat, Enica bi mo-

Tokrat pa zares

17. MARCA BO V KRANJSKI GORI MEDNARODNO
SMUČARSKO PRVENSTVO NAŠE UNIVERZE

Pred nedavnim smo v naši rubriki »Mi vprašujemo - kdo bo odgovoril« pisali o tem, da morda letos niti ne bo smučarskega prvenstva. Tokrat smo se zmotili, kajti smučarji so vztrajni in tokrat bodo organizirali kvalitetno smučarsko prireditev.

V Kranjski gori se bodo 7. marca zbrali predstavniki smučarjev študentov iz več držav. Naš smučarski klub je namreč poslal vabila smučarjem iz Avstrije, Nemčije, Italije in Poljske in seveda tudi vsem domačim univerzam. Računajo, da bodo vsi povabljeni ugodno odgovorili na vabila. Snežne razmere v Kranjski gori so ugodne in pričakujejo, da bo prireditev tudi s te strani dobro uspeła.

Prireditev bo na znanih terenih v Kranjski gori. Na sporedu bosta dve alpski disciplini in sicer slalom in veleslalom. Tekmovali bodo v dveh razredih. V prvem bodo redni študentje, ki so stari največ 28 let, v drugem pa starejši akademiki, ki so bili rojeni pred letom 1929.

Seveda se lahko prijavijo vsi študentje naše univerze, ki se čutijo sposobne, da bi nastopili na tej prireditvi. Smučarski klub Olympija bo sprejemal prijave do 15. marca 1957.

V naslednji številki Tribune bomo o tem prvenstvu kaj več pisali.

Klasične discipline: odlično - alpske: slabo

Izbira reprezentance ni lahka stvar — Dve odlikovanji za jugoslovanske študente

Kakor drugi športniki, tako imajo tudi športniki — študentje vsako drugo leto svoja tekmovanja. Študentje vsega sveta se zberejo ob tej priložnosti, da se pomerijo med seboj v plemeniti borbi za najvišji naslov — svetovnega študentskega prvaka in da se spoznajo med seboj. Jugoslovanski študentje so na teh tekmovanjih že stari znanci. Dosegli so že lepe rezultate na letnih, še lepše pa na zimskih igrah. V naših vrstah imamo študentske prvake Razborška in Goriška v skokih, C. Pavličiča v teku in štafeto 4 x 10 km. Letošnji IV. zimsko-športni teden je bil letos od 18. do 24. II. v Nemčiji.

V našem moštvu sta bila 2 alpska vozača, — Janc in Budinec, 2 skakača — Gorišek in Podlogar, 4 tekači — Jeršič, Svet, Katalinič, Dvoržak, Vodstvo pa so sestavljali prof. Mihovlovič, Hočvar in Ivračič. Prof. Mihovlovič in Ivračič sta bila hkrati tudi delegata na zasedanju FISU.

Bilo je treba preteči dvakrat. Ni bila posebno težka glede na vzpone. Bila je ves čas lahko napeta in brez mest za počitek. Slabo je bilo tudi to, da je eno stran sonce zmehalo, druga pa je imela popolnoma suh, napihan sneg.

Bili smo pripravljani na vse. Slavnostna otvoritev je bila v terek zvečer ob prisotnosti bavarskega ministrskega predsednika dr. Hvegnerja. Mesto je bilo lepo okrašeno in razsvetljeno z baklami, ki so jih nosili dečki. Zastave so plapolale, mi pa smo zmrazovali ob številnih pozdravnih govorih. Na letošnjih zimskih študentskih igrah je nastopilo 11 držav in sicer Francija, Island, Italija, Norveška, Avstrija, Poljska, CSR, ZDA, Nemčija, Španija in Jugoslavija. Velika družina, ki pa se je med seboj odlično razumela. Zato so deloma poskrbeli organizatorji, ki so pripravili več prireditev za udeležence, deloma pa tudi sami. Tekači smo prvi stopili v tekmovalno oceno z dokaj dobrimi startnimi številkami, vendar od vseh nastopajočih z najslabšimi smučmi, kar velja posebno za Jeršiča in Sveta. Konkurenca v teku je bila izredno močna, za kar so poskrbeli Cehi, ki so imeli v svojem moštvu poleg ostalih odličnega Prokeša. Ta 24 letni tekmovalc je bil lani v Cortini na 30 km 16., letos v Garmischu pa pred našimi reprezentanti za 2 minuti, v Švici pa je celo zmagal pred vrsto severnjakov in pred vsemi Srednjeevropejci. Na Češkem je po jakosti od 1. do 4. mesta. Tako ni čudno, da je veljal tukaj za favorita. Ni imel lahkega dela. Posebno nevarni so mu bili Poljaki — Wojčič in njegov tovariš Balatka.

Poljaki so bili vsi precej izenačeni. Tečejo tehnično zelo lepo. Imeli smo priložnost videti zares prvovrstne tekače in govoriti z mnogimi smučarskimi strokovnjaki. Trener poljskih študentov, ki so tudi v državnem merilu med najboljšimi, nam je povedal, da so fantje že od 15. novembra na snegu. Imajo najboljšo opremo in vse možnosti za napredek. Uspehi ne izostanejo.

Pozabiti pa ne smemo še na Nemce, Norvežane, Italijane, ki so bili vsi precej več na snegu kakor mi. Tako je uspeh Jeršiča v teku na 12 km toliko večji. Zasedel je 9. mesto s časom 54 : 42,9. Vse kaže, da bo Jeršič že v bližnji prihodnosti marsikomu prekrizal račune. Tudi Svet je tekel dobro. 13. mesto s slabimi smučmi je lep uspeh. 20. je bil Katalinič, 22. pa Dvoržak.

V četrtek je bil na sporedu slalom na pobočju Laberja (1.680 m). Gor se pripelje za 10. minutov za gondolo. To je bilo prvo večje obratovanje te žičnice Med vožnjo imaš prekrasen razgled na sosednje vrhove in po široki dolini Ammarja. Vse to smo mogli občudovati šele drugi dan, ko smo se peljali na start veleslalom. Dan, določen za slalom, je bil zelo slab. Megla, veter, sneg in mraz. Na končni postaji nas je sprejela v svoje okrilje topla restavracija, vendar ne za dolgo. Bila bi zaradi drage potrebe pravi samomor za nas. Odhiteli smo torej naprej na ostri greben Laberja. Na srečo se je megla nekoliko dvignila in na naše veliko presenečenje smo levo pod seboj zagledali vrata za slalom. Tukaj smo poiskali naša tekmovalca, jima zaželeli srečno vožnjo in že se je začelo. Najprej dekleta, nato fantje na isti progi. Na startu so bili mnogi znani tekmovalci tako Ceh Henrich, Nemci Wagnerberger, Zillbiller, Avstrijec Keglovic, odlični Poljaki in Francozi.

Startna številka 5 Janc Milan. Bravo Milan, vozil je odlično in zelo hitro. Ze smo se veselili lepe vožnje prijatelja, ko smo videli oblak snega v zraku. Malo pred ciljem se je Milanu odrgalo okovje za vozi in padeč je bil neizbežen. Ker vožnje ni mogel nadaljevati, je bil diskvalificiran. Budinec s startno številko 29 ni mogel upati na poseben

Naša študentska reprezentanca ob otvoritvi v Oberammergau

ki so bili vsi precej več na snegu kakor mi. Tako je uspeh Jeršiča v teku na 12 km toliko večji. Zasedel je 9. mesto s časom 54 : 42,9. Vse kaže, da bo Jeršič že v bližnji prihodnosti marsikomu prekrizal račune. Tudi Svet je tekel dobro. 13. mesto s slabimi smučmi je lep uspeh. 20. je bil Katalinič, 22. pa Dvoržak.

V četrtek je bil na sporedu slalom na pobočju Laberja (1.680 m). Gor se pripelje za 10. minutov za gondolo. To je bilo prvo večje obratovanje te žičnice Med vožnjo imaš prekrasen razgled na sosednje vrhove in po široki dolini Ammarja. Vse to smo mogli občudovati šele drugi dan, ko smo se peljali na start veleslalom. Dan, določen za slalom, je bil zelo slab. Megla, veter, sneg in mraz. Na končni postaji nas je sprejela v svoje okrilje topla restavracija, vendar ne za dolgo. Bila bi zaradi drage potrebe pravi samomor za nas. Odhiteli smo torej naprej na ostri greben Laberja. Na srečo se je megla nekoliko dvignila in na naše veliko presenečenje smo levo pod seboj zagledali vrata za slalom. Tukaj smo poiskali naša tekmovalca, jima zaželeli srečno vožnjo in že se je začelo. Najprej dekleta, nato fantje na isti progi. Na startu so bili mnogi znani tekmovalci tako Ceh Henrich, Nemci Wagnerberger, Zillbiller, Avstrijec Keglovic, odlični Poljaki in Francozi.

Startna številka 5 Janc Milan. Bravo Milan, vozil je odlično in zelo hitro. Ze smo se veselili lepe vožnje prijatelja, ko smo videli oblak snega v zraku. Malo pred ciljem se je Milanu odrgalo okovje za vozi in padeč je bil neizbežen. Ker vožnje ni mogel nadaljevati, je bil diskvalificiran. Budinec s startno številko 29 ni mogel upati na poseben

uspeh. Proga je bila temeljito razbita. To je okusil tudi Vojtech, ki ga je zaneslo iz proge. Moral je precej pešati, da je mogel nadaljevati vožnjo.

Po dveh tekih je med moškimi zmagal Wagnerberger pred Keglovicem in Cehom Henrichom.

Istega dne popoldne so bili tudi skoki, čeprav bi morali biti šele v nedeljo. Zapadlo je namreč toliko snega, da je bila skakalnica pokrita in za slalo pripravljena za skoke. Oba naša Janeza sta že na treningu vzbudila pozornost med

skakalci in tudi med trenerji ostalih ekip. Posebno Ceh jima je bil zelo naklonjen. Fantoma se je odprlo. Skoraj ju ne bi spoznali. Skakala sta z močnim predklonom, mirno, z elegantnim doskokom in zelo daleč. Izredno smolo je imel Podlogar, ki je v drugem skoku zaradi mehke skakalnice padel, sicer bi brez dvoma imel zlato in srebrno kolajno. Gorišek je navdušil vse gledalce in strokovnjake, ki jih ni bilo ravno malo. Žal mi je, da ni bilo še kakoga našega. Letel je mirno skozi zrak in dosegel drugi najdaljši skok. In koga je premagal? Na prvem mestu naj omenim Poljaka Ferdeckega, ki je nedavno na Poljskem zasedel 2. mesto pred mnogimi ruskimi in poljskimi skakači. Ceh Nevlund je skakal skozi vse poletje na skakalnici z umetno maso. Ne na zadnjem mestu moram omeniti še pet Norvežanov in še vrsto ostalih.

Naši alpski tudi v veleslalomu niso imeli sreče. Ze sam žreb našim ni bil naklonjen. Janc je startal 37. Budinec 42. Zopet stara pesem. Začetek zelo dober. Janc je peljal do sredine zelo dobro, tu pa je na žalost padel, zgrešil vrata in bil diskvalificiran. Podobna usoda je doletela tudi Budinec.

Košarkarska »ekspedicija« na Kitajsko

Na Kitajsko so odšli tudi štiri študentje naše univerze — člani AŠK Olympije — Košarka je mati športa v tej deželi — Stadioni so turistična znamenitost

Te dni je depotovala na Kitajsko jugoslovanska državna košarkarska reprezentanca, ki se je prvič odpravila na pot v to deželo. O košarki, o športu, o športnih objektih, o vsem tem vemo prav malo. Prav zaradi tega smo zbrali nekaj podatkov o športu v tej daljni deželi in vam jo homo skušali malo boljše predstaviti.

Kitajski šport je v tem trenutku za nas toliko bolj zanimiv, kajti z zanimanjem smo spremljali pot naše državne košarkarske reprezentance na tej dolgi turneji. Se toliko bolj, ker je v tej jugoslovanski ekipi tudi precej študentov naše univerze. Majice z državnim grbom so tokrat oblikovali Dermastia, Danev, Kandus in Kristančič, vsi člani našega študentskega košarkarskega kluba. Nedvomno je ta izbira lahko v ponos našemu društvu in vsemu košarkarskemu športu v Sloveniji.

KAKO JE ŠPORTNO SREDSTVA TELESNI VZGOJI, POŠKALCI SO NA POMOČ RUSE IN MADŽARE, DA SO JIM NUDILI STROKOVNO POMOČ PRI ORGANIZIRANJU ŠPORTNIH INSTITUCIJ IN GRADNJI OBJEKTOV IN POSTALI V NEKAJ LETIH DRŽAVA,

igriščih. Ne, tam igrajo kar naprej, celo takrat, ko bi pričakovali, da je čas za šport več kot neprimeren. V miših imamo opoldanske ure, ko vidiata tam huda vročina. Toda kljub vsemu, igra se po polna.

Podobno je tudi v lahko atletiko. Najbolj so priljubljeni teki na dolge proge, morda zato, ker je vztrajnost ena izmed priložnih lastnosti Kitajcev.

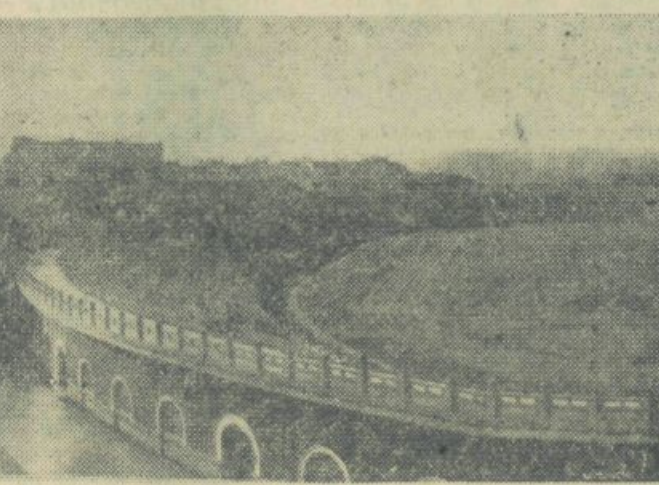
Sodeč po tem, kar smo izvedeli, naši košarkarji ne bodo imeli ravno lahkega dela. Izredna kondicija, gibčnost in dobro znanje košarke, to lahko prinese naši reprezentanci tudi marsikaj nepriljubljene.

Stadion za odbojko, košarko, tenis in druge igre, ki je seveda uporaben v vseh letnih časih, sprejme okoli 10 tisoč gledalcev.

Jena po sindikatih. Vsaka večja industrijska panoga ima tudi svoje športno društvo. Tako na primer železarji, prehrambena industrija, tekstilci, rudarji in podobno.

Ze ta razdelitev športa nam pove, da so imeli tu vmes besedo Rusi in Madžari, kajti v teh deželah je šport organiziran na isti osnovi. Znano je, da so športniki, predvsem pa seveda športni strokovnjaki in trenerji, priskočili v minulih letih Kitajcem na pomoč. Kitajski je bila še pred nedavnimi državami, kjer športa tako rekoč sploh ni bilo. V zadnjih letih pa se je vse to močno izpremenilo. Medtem ko so prej rabili denar za važnejše stvari, predvsem za industrijo, so sedaj namenili velika gmožna kjer je šport na dokaj visokem mestu.

Na Kitajskem je precej velikih stadionov, ki sprjmejo na tribune 30 in več tisoč gledalcev.

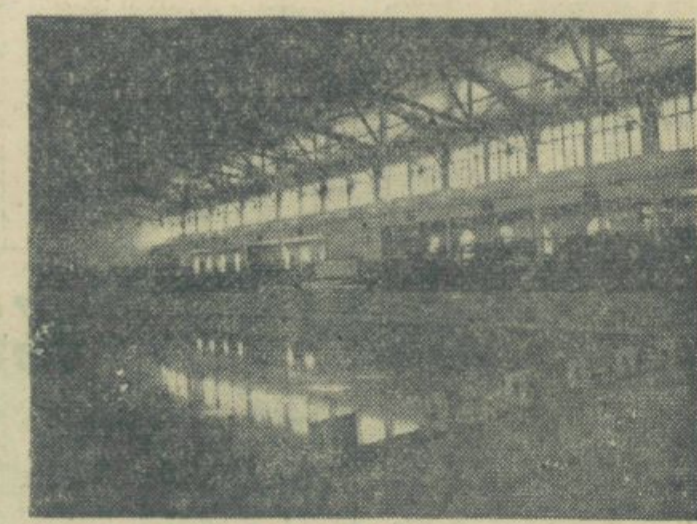
so vse te stadione zgradili v zadnjih letih po vseh večjih mestih te dežele.

Morda je zanimivo tudi to, da so v tovarnah vpeljali neobvezno telovadbo. Vsak dan je za telesno vzgojo na razpolago pol ure, seveda med delovnim časom. Teh telesnovzgojnih vaj se udeležuje približno 40% vseh delavcev.

Za športnike, ki obišče Peking, je nadvse zanimiv jutranji sprehod po enem največjih tamkajšnjih parkov. Le-tam igrajo namreč vsako jutro množično telovadbo in udeležencev bi lahko našli na tisoče. V bistvu je ta stvar popolnoma enostavna. Ob zvokih vojaške godbe si vsakdo pretegne ude, kot sam najbolje ve in zna. Tam najdemo študente, dijake, otroke, starčke in podobne. Skratka vse tiste, ki sodijo, da četrt ure telovadbe na dan dobro vpliva.

TUDI TO JE ZANIMIVO! Ko smo govorili z ljudmi, ki so se pred nedavnimi vrtili s Kitajskoga, so nam povedali marsikaj zanimivega. Stadione so jim pokazali kot turistično zanimivost, in sicer popolnoma upravičeno. Arhitekti so nanje lahko ponosni, saj so grajali po najmodernejših načelih. Seveda

Iz teh nekaj skopih podatkov lahko razberemo, da se Kitajski vedno bolj vrta med razvite športne države. Razumljivo je, da je država na široko odprla svoje blaginje, ker hoče doseči skupen korak z ostalimi v svetu. In gotovo se ne motimo, če mislimo, da se jim bo to kaj v kratkem času posrečilo.

Plavalnih bazenov, kakršnih je ta v Pekingu, je malo na svetu

OBERAMMERGAU. Točno smo prispeli na cilj. Čakajo nas organizatorji in kar je še važnejše — avtobus. Nastanili smo se v udobnem hotelu. Zjutraj smo bili kaj kmalu na nogah. Vprašanji je bilo dovolj. Katere reprezentance so že pri-

V mednarodni kombinirani štafeti je sodeloval tudi naš bivši študentski reprezentant Gaj.

spele, kje bodo tekme, kje bomo trenirali itd? V nedeljo dopoldan smo si ogledali malo mesta, znano po turizmu in po posojenskih igrah, ki jih igrajo vsakih deset let. Na vsakem koraku vidiš, da živijo ljudje v glavnem od tujskega prometa. Povsod vidiš napise: oddajamo sebe in podobno. Popoldan smo se odpravili na delo. Tekači na lahek kondicijski trening, alpski in skakači pa na lov za snegom. Zvečer smo vsi zadovoljni sedeli ob dobro založeni mizi in premissljevali, kaj nam prinesejo prihodnji dnevi.

Druga dne smo se odpeljali na trening skupno z Italijani. Precej visoko smo morali pešati do snega. O progi za tekmovanje tukaj ni bilo govora. Imeli smo kratko smuko, po kateri smo drsali, da je snega že skoro zmanjkalo. Šele v terek smo se odpravili na tekmovalno progo v 12 km oddaljeni Linderberg. To je bil edini kraj, ki je imel kolikor toliko snega. Izbira pa tudi tukaj ni bila velika. Po eni strani doline gor, po drugi dol. Na našo nesrečo ja zapadlo še nekaj snega tako, da smo si progo delali kar sami. Proga je bila dolga 6 km in jo

rala priti na vrata številka štiri. — Ne smes mnogo filozofirati, je govoril moj stari profesor matematike. Matematika je treba delati, je poudarjal stari. Zamejem se: kako sem neroden. V življenju ne smes mnogo razmišljati. Če bi ljudje dosti premišljevali bi bilo mnogo samomorov. Stekel sem skozi vrata pred seboj.

Stojim na okroglem steklenem podstavku. (O čem sem že pripovedoval?) Gledam se običen v novo obleko. Brezhibna, črna obleka in bele rokavice. (Hranil sem jih za neko svečanost.) Okrog se širijo na vse strani brezkončne ceste. K vragu, sem vzkliznil, kajti to je presegalo vsako mero, kdo se me je drnil postaviti za prometnika na takem križišču? Po vseh poteh je prihajala grozotna tišina. Na podstavku pa: dvojni jaz. Vselej sem se in se zagledal v svoje oči. Kako hitro se staraš, sem se čutil. Z belimi rokavicami drgnem po steklu. (Kako sem jih mogel ohraniti tako bele?) Se ta trenutek moram pisati sestri. Naj pove svojemu najstarejšemu sinu, da mu pošljem lepe, bele rokavice. Osemnajst let je star, mora jih imeti. To steklo laže! Z nogo ga raz-

BREZ TRADICIJ ...

(Nadaljevanje s 4. strani) dali. To je povsem razumljivo, kajti sieherna drugačna avventura bi jih stala marsikaj in bi gleda umetniške kvalitete pomenila velik risko. Neizobiklovana jeziki in stila sta bila naldil velik problem. Šele pred nekaj leti so bile objavljene prve eksperimentalne povesti Dimitra Soleva. Blagoje Ivanova in Branka Varošija, da bi bilo nadohnađeno to, kar so drugod ustvarjali Kafka, Faulkner, Proust, Moravia. Na srečo makedonske književnosti pa so njeni protagonisti kmalu spo-

znali, da tako golo presojanje in posnemanje ne prinaša večjih rezultatov, niti tistega najsikromnejšega, da bi pritegnilo najmlajše bralce. Bila je nevarnost, da bo uničeno tudi tisto malo, kar je z leti zrasi.

Danes vode proze niso več tako motne kot pred leti. V glavnem sta se izbištrili dve struji. Prvi tabor se zbira okoli štiri-najstodnevnik Razgled, drugi pa okoli Horizonta. Prva struja pripisuje sebi in svojem ustvarjanju avangardizem v makedonski književnosti; in napada pisatelje druge struje zaradi njihovega nenehnega iskanija svojega izraza v stilu in načini realistov, ter dokazuje, da se je ta že izživel. Drugi tabor pa se temu nasproti noče odreči realizmu in pisatelji smatrajo sebe za dovolj moderne, da lahko postanejo avangarda modernega. Vse diskutije, vsi taki in podobni prepriji so postavili pregrado med književni. ki. Toda tega, kar se iz dneva v dan ostreje javlja med beograjskimi književniki, po mojem mnenju kmalu ne bomo več videli v Skoplju.

Vse te diskutije in polemike pa so v mlado prozo prinesle psihologiziranje, katerega poprej ni bilo. To je ena izmed kvalitete teh sporov, na drugi strani pa so le-ti povzročili precejšnjo škodo mladim, ki tako daj časa begajo, preden najdejo sebe in svojo umetniško kvaliteto.

Za konec še drobna opomba. Najnovejša dela makedonskih pisateljev bodo izšla šele v tem letu. Preteklo leto je bilo leto poezije. Prozo torej šele pričakujemo. Zaradi tega bi bilo morda boljše, da bi tak pregled napisal kasneje, morda čez leto. Vendar pa je danes že povsem obič veliki napredek tako v vsebini, kot v formi.

Aleksandar Popovski

Na Kitajskem je precej velikih stadionov, ki sprjmejo na tribune 30 in več tisoč gledalcev.

Študentski karneval v Beogradu

V beogradske študentske liste beremo v vsaki številki številne članke o tem bodočem karnevalu. Koliko idej! In kakšnih!

Kolegi v Beogradu pripravljajo veliko študentsko zabavno prireditev, ki bo svoj okvir razširila izven univerzitetnih dvoran in bo na cestah glavnega mesta priredila pravi festival, veselja in podobnih stvari. Kakšen bo ta karneval, če se bo tako sploh imenoval, še ne vemo, ker povsod diskutirajo o obliki in posameznostih in so celo razpisali nagrade (500 do 3000 din) za ideje. Ta prireditev naj bi postala tradicionalna in bi se vršila vsako leto, ter bi na ta način nadomestila brucovanja, ki so se tam izrodila.

Prireditev naj bi se predvidoma vršila 15. maja (Dan zmage) in pomen tega datuma bi vsekakor moral biti zastopan v atmosferi programa. Vsekakor pa bi bil MAJ glavna karakteristika in opravilo za marsikaj, kar preoklim duhom ne bi bilo všeč. Center vsega bi bil karnevalski sprevod, v katerem bi sodelovali vsi študenti in kjer bi marsikaj »prikazali«, se norčevali široko področje za fantazijo. Drugo področje karnevalske dejavnosti bi bil študentski sejem. Tu, na sejmju, bi se povorka ustavila in »miting« bi bil povezan z najbolj pomembnimi ceremonijami. Sledil bi kermes z ognjem in Kalemegdanu itd., itd. Študentski list poziva vse študente, naj razmislijo o vsem, o študentskih karnevalskih kapah za bruce, za redne in za stare bajte, za pesmice, tombolo, časopise, značke, na vse!

student KARNĖVAL

IST BEGRADSKIH STUDENATA

DA LI JE KARNĖVAL NEODBIJNA STVAR

500 - 3.000 dinara

ZA ORGANIZACIJO KARNEVALA

IZJEDITE PR. DIJAGE ZAMI-LI BEZ OBZIRA DA LI CE SE USPOVIH OKOLIKO SU ORIGINALNE NAGRADILEMO SA

500 - 3.000 dinara

Što ih list pre-pozalite na redakcijo "Student", Balkanska 4-IV, za razmakom "za konkurs ideja"

Kakav karneval želimo FANFARE SU POZVALE NA RUČAK

Ze v prihodnji številki STUDENTA je objavljenih mnogo misli in idej ter že podeljene prve nagrade... brez konvencionalnosti, pridite v pidžamah, vsaj 48 ur naj traja, povabite se srednjeolce, zamenjajte ta dan spredovnike v trolejbusih, ples na Trgu republike vsu noč, sprejemanje članov LM v častno članstvo ZSJ itd., itd.

Ustanovljen je že CMOK (Centralni odbor za organizacijo karnevala) in vsa stvar je že čisto resno mišljena. Univerzitetni odbor je dal organizatorjem na razpolago 2.000.000 dinarjev.

Tanjug poročča...

MED KONFERENCO ŠTUDENTOV NOVINARJEV, O KATERI POROČAMO NA PRVI STRANI, SO UDELEŽENCI OBISKALI TUDI REDAKCIJO NAŠE CASOPISNE AGENCIJE TANJUG, KI JE SEDAJ MODERNIZIRANA. BELEŽKE NAŠEGA DOPISNIKA BODO PRAV GOTOVO ZANIMALE TUDI BRALCE TRIBUNE.

To je pravzaprav čisto tehnična zadeva. Ta soga je edina v Jugoslaviji, v kateri polnokravno ustroja ritem vsega sveta. Soga, v kateri se do konca pripravljamo, da je res kar pravilo: vse na svetu se danes zgodi istočasno.

Gotovo se kdaj vprašate — kdo, kako in zakaj — ko berete na začetku večine mednarodnih vestí v časopisih kratice... APF, UP, REUTER, AP, TASS, USIS, ANSA... TANJUG. To so naslovi agencij, ki jih ima vsaka država, eno ali več, ki so državne ali pa privatne ustanove. Vsekakor pa imajo velike možnosti, velik delokrog in še večjo važnost. To so močni prekati velikega srca, ki z nezadržno silo pošiljajo vesti in novice v svet. TANJUG je naša agencija, mlada je. V zadnjih letih so se tako modernizirali, da že tekmujejo z mnogimi agencijami, ki imajo dolgo tradicijo in pogosto tudi popolnejšo opremo. In tekmovanje je glavno, kdor ne zdrži tempa ta živalari...

Kaj dela TANJUG? Prvo so dopisniki v Jugoslaviji, ki po telefonu ali tudi drugače obveščajo beograjsko centralo o dogodkih. Drugo so dopisniki v tujini, ki tudi poročajo hitro domov v metropoli. In tretje so tuje agencije s katerimi je povezana soga v Beogradu in kjer se vsak trenutek štekajo vesti, ki so jih nabrali novinarji vseh teh agencij po vsem svetu. TANJUG vse to sprejme, malo preverči (ni lep, ampak najbolj ilustrativen izraz) in že pošlje vesti v večja mesta naše države, kjer jih brž spravijo v svinec in natisnejo. To je ena linija rezultata. Drugo pa so vesti iz naše države, ki jih Tanjug posreduje tujini. Kakor mi sprejemamo vesti tujih agencij, tako

tipov in vrst. Nekaterim prenaša vesti radio, drugim telegraf, vse pa delujejo avtomatično, kot ure in predvsem naglo. Ko se zaustavijo pred stroji, ki tipkajo vesti tujih agencij, vidimo, da je vest o neki konferenci na Japonskem bila prinesena od vseh agencij v razmaku 10 minut. Najprej UP, Pravijo, da to ni agencija temveč blisk. Le nekaj minut po končanem tekmovanju v Melbourne so povsod na svetu, kjer sprejemajo vesti UP, že udarile tipke in sporočile, da je v teku na 1.000 metrov zmagal... Tu ni več ljudi, to so samo še stroji, ki mislijo in delajo naglo. Novinar, ki dela pri časopisu, ima pogosto časa vsaj pol ure, da se po dogodkih zbere in potem piše. Novinar, ki dela pri agenciji tega ne sme in ne more, le minuta pavze in odmor, le majhna nerodnost in druga agencija bo javila prej. Če se to zgodi večkrat bodo rekli — ali poročajo pozno, prepozno.

Ko je n. pr. tovariš Tito potoval v Sovjetsko zvezo je v Beograd najprej prispela vest agencije iz Pariza in to komaj nekaj minut po prihodu. Sledil je Washington in šele potem TASS iz Moskve. Na splošno res lahko rečemo, da je UP najhitrejša, da je REUTER najsolidnejša in da so Francozi od vraga, toda vsaka agencija ima svoje področje in v določenih prilikah obvešča prva. Ne smemo pa misliti, da je n. pr. prepozno, da neka agencija prej obvesti svet o dogodku v Beogradu kot pa Tanjug. To je čisto mogoče in ni odvisno od razdalje temveč od sposobnosti dopisnika, od njegove iniciative

in... Vzemimo n. pr. neki dogodek v Beogradu, ko je važen n. pr. samo rezultat tega dogodka, dve tri besede. Novinarji zvedo in se razkrope poročati. Ko se dopisnik TANJUGA pet minut kasneje pojavil pred urednikom, mu ta pomolil pod nos pravkar prispelo vest o tem dogodku iz Pariza morda iz Londona. Kako je to mogoče? Nič posebnega. Dopisnik druge agencije je rezerviral telefon v sosednji hiši, najel je več ljudi, ki so stali v vrsti in ko je on zvedel rezultat, ga je predal po tej živi kači do zadnjega, ki je samo spregovoril v telefon. V Parizu so se istočasno premaknile tipke in po vsem svetu prav tako, medtem ko je naš dopisnik z avtomobilom drvel proti re-

dakciji. Res hitro, na vso moč, a vseeno prepočasni. Zato novinarji agencij vedno poročajo po telefonu svojim redakcijam, pa četudi so te le po kilometer stran od dogodka. Morda po vsem tem le ne boste imeli prave predstave o delu agencije morda zato ker nisem natanko opisoval strojev in vseh principov njih delovanja, toda važno je da veste, da je to velika ura, ki tolče hitro in, da redakcijah ni ljudi, temveč samo deli te ure! Lahko vam povem za zaključek tudi to, da TANJUG res ni kar tako, in da s vsakim dnem postaja svetovna agencija ki časovno in kvalitativno tekmuje povsod, kjer je to potrebno. dk

OB ROBU...

Ali je Marco Polo res s Korčule?

Nekje je nekdo dejal, da je Shakespeare Slovenec in vsepovsod beremo »močne« na račun pripadnosti in izvora velikih ljudi, raziskovalcev in izumiteljev. Povsod vidimo, da je poreklo nekaterih ljudi izredno poudarjeno in da premmogi kujejo iz tega sumljiv kapital, ki pa v današnjem svetu ni več moderen. Danes ugotavljamo lahko in brez truda, kolikšen je prispevek nekega naroda v kulturno zakladnico sveta in tudi to, da so največji graditelji kulture last vseh narodov. V zvezi z vsem tem smo naprosili kolega, ki je doma s Korčule, naj nam napiše vse to o Marco Polu, ki ga je »TOVARIŠ« v eni izmed svojih zadnjih številke ceneno in nekritično proglasil za Jugoslavana...

Vemo, da so mnogi naši znameniti možje iz Dalmacije in Hrvatskega Primorja delovali v Italiji in da jih smatrajo italijanski viri za Italijane, čeprav so ti sami poudarjali svoje slovansko poreklo ali pa je to razvidno iz izvora rodbin. Naša znanost si vsekakor prizadeva, da bi tu in tam dokazala poreklo teh ljudi in njih povezavo z domovino.

Leta 1954 so v dveh krajih na svetu, v Benetkah in na Korčuli, praznovali sedemsto let rojstva velikega svetovnega potnika Marca Pola. Tedaj so naši časopisi na dolgo in široko pisali o tem, da je Polo rojen na Korčuli in tudi sicer naš človek, na drugi strani pa prava in resna znanost nima za to dokazov in smatra, da je Polo rojen v Benetkah in tudi sicer beneške narodnosti. Res, da je njegov izvor malce zagonečen, vendar pa ni treba tu v imenu lokalpatriotizma in turizma delati silo resnici.

Spisi Marca Pola so se širili po svetu v rokopisih in do današnjih dni je ohranjen najstarejši — v starofrancoskem jeziku iz 14. stoletja. Tu, kakor tudi v italijanskem in latinskem izvodu, je Polo povsod imenovan kot Benečan. Tudi znani kronik iz Firenze in Polov sodobnik G. Villani trdi isto, tako tudi drugi sodobnik, Peter iz Abane. Kje in kako je torej nastala pravilica, da je ta veliki mož doma prav s Korčule?

V neki stari rokopisni kroniki iz leta 1446 je popis beneških rodbin. Med njimi so navedene tudi tiste, ki so se priselile iz Dalmacije. Tu je omenjen tudi neki »Pollo«, ki »starinom dodaje iz D.« Leta 1567 je beneški pisatelj Marco Barbaro zapisal, da je ta rod-

Marinko s Korčule

FANT OD FARE

Nekdo je dejal, da se ljudje rodijo zločinci. Drugi so takšna naziranja ovrgli kot zmotna. Dokler ni obveljalo, kar namreč trdimo še danes, da so ljudje ne rodijo zločinci, ampak da se razvijajo postopoma, korak za korakom, med svojim bivanjem na zemlji. Rastejo tako iz blata in ilovice, peščenega zdroba in kraškega apnenca. Naš model je zrastlel na peščenem soncu pod sredozemskim podnebjem kot etalski samorastnik. Od spodaj navzgor. Najprej nože in roke, ki so bile normalno razvite, potem trup v pravilnem razmerju in končno glava, kjer je bila arhitektonska skladnost porušena. Ostalo je od nje samo koženo okostje, prekrito z mastno kožo, ki bi jo nemara spretel usnarj lahko vdelal za trpežno ubušev. Manjkala je tako notranja oprema, saj veste, da je danes stanovanje težko opremiti.

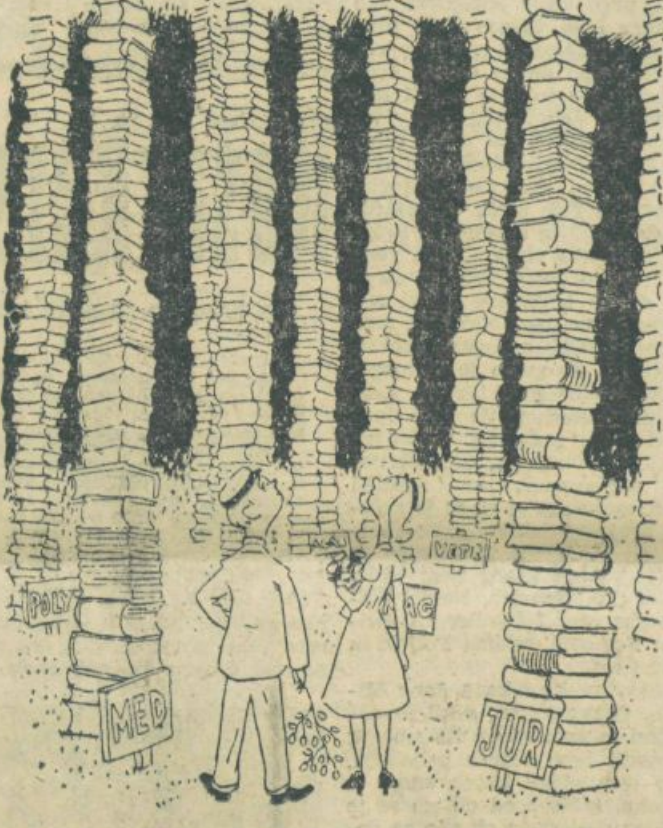
Proti temu zločinskemu modelu je bila razpisana javna disciplinska obravnava. Na glednem šolskem zavodu, ki spada pod prokuracijo republike. Vse po zakonitem postopku. Najprej je senat s poroto pozval obtoženega na zatožno klopo. Ker obtoženi ni prišel na zatožno klopo, je to pomenilo, da se iz sodišča norčuje. Takšne duhovitosi pa ljudje težko prenesejo. Če bi imeli v zavodu svoje oborožene sile, bi ga bržkone pripeljali s silo. Ker tega nimajo, so ga obsojili v odsotnosti. Za obsojstvo je tako obravnava zgubila precej pomembnosti in ugleda in radovedni obrazji so se kmalu začeli razhajati. Samo priče so ostale na mestu, da bi izpovedale materialno resnico.

Obtoženi v odsotnosti molči. — Je res, da ste po Ljubljani in Zagrebu popivali z neko sumljivo žensko? Obtoženi v odsotnosti molči. — Zakaj ste gumno izkoristili dijaka srednje glasbene šole in mu ukradli denar? Na kakšen način? Obtoženi v odsotnosti molči. — Zakaj ste se pretepali v miličnici in zakaj ste pred sodnikom za prekrške dajali lažne izjave? Obtoženi v odsotnosti molči. — Zakaj ste oguljufali in okradli tovariša za hlače in denar, ko sta šla v Zagreb na uredništvu državne založbe »Zora«? Obtoženi v odsotnosti molči. — Zakaj zahtevane stvari niste vrnili in zakaj ste s tovarišem hoteli fizično obračunati na Starem trgu? Obtoženi v odsotnosti molči. — Zakaj ste bliatili in klevečali profesorje in svoje kolege, nesramno in ponižujoče, da so vas v Osrednji študentski menzi prekinjali? Obtoženi v odsotnosti molči. — Zakaj ste v menzi nadlegovali študente iz Srbije in Hrvatske za denar in posojila? Obtoženi v odsotnosti molči. — Zakaj ste, kadar so zahtevali vrnitev denarja, pobegnili v Zagreb ali Split? Obtoženi v odsotnosti molči. — Zakaj ste pokojnino po očetu zapili in živeli tako iz dneva v dan? Obtoženi v odsotnosti molči. — Kako ste živeli? To lahko vsak presodi. Predsednik je nagubal čelo in poklical prvo pričo. Tisto, ki so

Snemanje filma »Od Blok do Planice« končano

Te dni je filmska ekipa Metoda in Milke Badjura končala s snemanjem filma »Od Blok do Planice«. Film, ki pripoveduje o začetku slovenskega smučarskega športa in našem današnjem vrhunskem smučanju, so snemali v Novi vasi na Blokah in v okolici, v Kranjski gori, Planici in na Kravcu. Posebna privlačnost tega filma je v tem, da v njem nastopajo znani slovenski smučarski tekmovalci.

Scenarij in snemalno knjigo sta napisala Metod in Milka Badjura, ki sta film tudi režirala in posnela. Glasbo je napisal Bojan Adamič. Asistent kamere je bil Jože Belec, vodja snemanja pa Ljuban Struna. Film, ki bo dolg okrog 500 metrov, bo popolnoma končan v začetku aprila.

V prejšnji številki smo vas seznanili s poljskim študentskim humorjem. Danes pa vam predstavljamo karikaturo iz danškega akademskega časopisa MINERVA, ki si je na tak način zamislil bruce v univerzitetnem gozdu učnih načrtov.

OBVESTILO

Uprava študentskega taborjenja priredí tudi letos taborjenje v Ankaranu pri Koprju. Organizira pet skupin:

1. skupina od 15. junija do 30. junija,
2. skupina od 30. junija do 15. julija,
3. skupina od 15. julija do 30. julija,
4. skupina od 30. julija do 15. avgusta in
5. skupina od 15. avgusta do 30. avgusta.

8. prijavljanem pričnemo 15. marca, vsak terek in četrtek od 13. do 14. ure na Miklošičevi c. 5a. Zaradi lažjega dela mora vsak ob prijavi plačati 500 din kavčole. Dnevna oskrba bo znašala 250 din in se bo lahko plačevala v obrokih vnaprej v času, ki je določen za prijavo. Ker pa je število tabornikov omejeno, se prijavite čimprej!

MESTA IN LJUDJE

Zima v metropoli

TO JE SPIS o košavi, o jeklenih grčah in o ljudeh, ki bi lahko živeli tudi kje drugje in ne ravno v metropoli. To je spis iz dni, ko se ceste k mestu zametene, ko je kolodvor pust in sotočje zamrznjeno. Beograd je sam in ljubosumno zakrit v brstje košave, v njeno čisto cvetje, ki vzplamteva povsod, poganja zavese prsca s streh, jih vijuga in oviaga, meče; buta jih v strme ulice, navzdol k rekama. Za trenutek, za delček trenutka, včasih vse propade, zenice se nam osvobodene širijo, razkrije se hiše in razdalje in a že spet orje in reže, močno in jekleno, veter v pogled. Stopamo slepi po ledenih grčah, ki se nabreklo pletu po strminah, hodimo slepi; negotovo, mrzlo in nejevoljno sklonjeni v piš.

V BOJH, v teh hajduških gnečah in prerivanjih za košček prostora na zadnji platformi spoznamo, da nimamo ne znancev in ne prijateljev, da nismo vljudni in da v teh trenutkih zaživí v nas košček pragozda, majhen, Morda njegov odsev sploh ne izgine, svetilka se, ugaša in vzplamteva ves dan, vedno in vsepovsod? Ta gneča, vedno napeta in borbena, telesno in duševno ventilira ljudi.

IN KÓ GOVORIMO o velemestu, nam mora nekaj imponirati. Ljudje in njih valovanje? Promet? Stavbe? Beograd je velemesto zato, ker je v njem mnogo ljudi, ki bi lahko živeli tudi kje drugje, v Zajčaru in Valjevu, v Liki, Sremu in Zagorju... Tisoč vprašanj — tisoč zmedenih odgovorov. Po kaj ste prišli v Beograd, saj je dela tudi drugod dovolj? Beograd vendar! — le kako da ne razumete... Ljudje so se opili in padli v neorealizem. Mesto privlači na svoj pravadni način — neuravnovešen. Razgiba trezne duhove in nam nudi svojo veliko laž, vero v uspeh in uspeh in uspeh in uspeh, v kateri ne bi smeli več verjeti.

ZDRAVO. GNUSNO, temno vodo valjajo rdeči sknli, žro vrste ljudi in otekajo z roba v silhueto. Spodaj, v cite univerzitetne, se še ni prižgal diagram luči. Odhajamo, dneva ni več, noči še ni. Vse je zagrnja neprozornost, tesnobna in prazna, le tu in tam posejana z ostrimi detajli črne narave — kot na starih japonskih lesorezih. Bledo in izizvalno žari v globini avtoceste rdeča luč nekega vozila, oddaljuje se, a nas objema bela, pohotna praznota s svojimi v mrak raztopljenimi krili in tipalkami. Pogrezamo se v drežeh in se prebujamo ob vsakem tresljaju, napeti smo v mučne minute kakor med spanjem in še nezagorelimi mislimi dneva, ko čutimo vsenaokrog v ravnini samo žalost. Vse je sedaj že daleč in motor nas nosi preko velike bele planjave; nekam, proč... dk

